

**CHRISTMAS GREETING OF  
HIS BEATITUDE LUBOMYR, p.2**

**Children: Learn about the Feast  
of the Theophany, p. 18**

OFFICIAL PUBLICATION OF THE UKRAINIAN CATHOLIC EPARCHY OF STAMFORD

# CiBaч Sower



VOL XXV; No. 12

STAMFORD, CONNECTICUT 06902  
www.stamforddio.org

DECEMBER 26, 2010

## CHRISTMAS PASTORAL OF THE HIERARCHS OF THE UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH IN THE UNITED STATES OF AMERICA

**To Our Reverend Clergy, Reverend Religious, and to the Faithful,  
Christ is Born!**

Christmas begins with the joyful proclamation of good news. An angel of heaven announces to the shepherds that the Savior has been born. It is good news which cannot be contained. It is announced and celebrated in heaven and on earth by glorious choirs and lowly shepherds. We joyfully proclaim in our beautiful traditional way that "God is among us!" It is constantly repeated many times during the evening Compline Service. It is as if we cannot say it enough!

The angel announced to the shepherds the birth of Jesus and led them to the manger. The angel also directed the three kings or astrologers to search for the newborn Jesus. Both the simple shepherds and the well-studied astrologers heeded the proclamation of Jesus' birth in the world. They re-arranged their lives to search for Jesus. They made personal sacrifice to greet Jesus into the world. Their hearts were open to the hand of God amidst them.

The ruler at the time, Herod, was also blessed to hear of the newborn King, Jesus. His heart and mind were not open to God's presence. He regarded Jesus' authority as a threat to his own authority. Pride does that to any person. The self takes on greater importance and significance than God Himself. The person ends up losing the privilege of coming to know God. The angel of the Lord directed the astrologers to take a different route home to avoid revealing to Herod the place of the Child Jesus.

God continually intervenes through people in His love and concern for the welfare of all peoples. Yet, there are those who choose to allow pride and selfishness to overtake their hearts. They diminish the light of Jesus in the world. Reflect on how you yourself reveal the light of Jesus Christ in your life. Can you say of yourself that you are a hopeful

person? Do you reflect God's love in your words and actions with others? Or, do you allow selfishness and pride to dominate your choices in life? Do you radiate God's love or do you diminish it?

Choosing to love God and to share the light of Jesus Christ will bring you to a closer journey with Jesus in your earthly life and in eternity. Allow yourself to be the bright light of Jesus' love and care in the world around you and with the people you were given to love and to nurture in Jesus' name. You will come to share in the blessedness of our Blessed Mother who will intercede for your needs with Her Son, Jesus. You will then truly celebrate Christmas!

God grant you a most blessed Christmas celebration, filled with much joy shared with others. Know of our love for you and of our remembrance of you in our prayers. May you be blessed with good health, happiness, and much contentment in all of your endeavors in the coming year!

Christ is Born! Let us glorify Him!

+Stefan Soroka  
Metropolitan-Archbishop  
of Philadelphia

+Richard Seminack  
Eparch of St. Nicholas in Chicago

+Paul Chomnycky, OSBM  
Eparch of Stamford

+John Bura  
Apostolic Administrator  
of St. Josaphat in Parma

Christmas, 2010



God's Blessings to  
You and Yours  
during this Holy  
Season of Our Lord's  
Nativity and Sincere  
Wishes for a  
Happy and Healthy  
New Year.



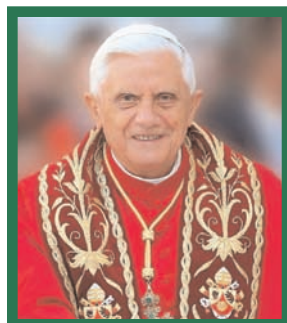
**Christ is Born!**

**Glorify Him!**

We thank Fr. Paul Luniw for sharing his collection of ornaments and nutcrackers from around the world with us.



**Христос  
Раждається!  
Славім Його!**



**EXCERPT FROM THE ADDRESS  
IN THE PIAZZA DI SPAGNI  
Solemnity of the  
Immaculate Conception  
December 8, 2010**

Dear Brothers and Sisters,

... We are gathered round this historic monument, which today is surrounded by a mass of flowers, a sign of the love and devotion of the Roman People for the Mother of Jesus. The most beautiful gift, the most pleasing to her and which we are offering to her, is our prayer, the prayers we carry in our hearts and entrust to her intercession. They are invocations of thanksgiving and petition: thanksgiving for the gift of faith and for all the good we receive from God; and petition for the various needs, for the family, for health and for work, for every difficulty that life makes us encounter.

But when we come here, especially on this occasion of December 8th, what we receive from Mary is far more important than what we offer her. In fact, she gives us a message destined for each one of us. . . and what does Mary say? She speaks to us with the Word of God who was made flesh in her womb. Her "message" is nothing other than Jesus, the One who is the whole of her life. It is thanks to him and for him that she is Immaculate. And just as the Son of God became a man for our sake, so too she, the Mother, was preserved from sin for our sake, for everyone, in anticipation of God's salvation for every human being.

Thus Mary tells us that we are all called to open ourselves to the action of the Holy Spirit in order, in our ultimate destiny, to attain an immaculate state, fully and definitively free from evil. She tells us this with her own holiness, with her gaze full of hope and compassion which evokes words such as these: "Do not fear, my child, God loves you; he loves you personally; he thought of you before you came into the world and called you into being to fill you with love and with life; and for this reason he came to meet you, he made himself like you, he became Jesus, God-man, like you in all things but without sin; he gave himself for your sake to the point of dying on the Cross, and thus he gave you a new life, free, holy and immaculate" (cf. Eph 1:3-5). . .

Mary's gaze is God's gaze upon each one of us. She looks at us with the Father's love itself and blesses us. She acts as our "advocate" and we invoke her thus in the Salve, Regina: *Advocata nostra*. Even if everyone were to speak badly of us, she, the Mother, would speak well of us because her immaculate Heart is in tune with God's mercy. So it is that she sees the City: not as an anonymous agglomeration but as a constellation in which God knows each one personally by name, one by one, and calls us to shine with his light. And those who in the world's eyes are the first, to God are the lowliest; those who are little to God are great.

The Mother looks at us as God looked at her, a humble young girl of Nazareth, insignificant in the world's eyes but chosen and precious to God. He recognizes in each one his or her likeness to his Son Jesus, even though we are so different! But who knows the power of divine Grace better than her? Who knows better than her that nothing is impossible for God who can even draw good from evil?

This . . . is the message we receive here, at the feet of Mary Immaculate. It is a message of trust for every person of this City and of the whole world; a message of hope not made of words but of her history itself. She, a woman of our lineage, who gave birth to the Son of God and shared her whole life with him! And today she tells us: this is also your destiny, your own destiny and the destiny of all: to be holy like our Father, to be immaculate like our Brother Jesus Christ, to be loved children, all adopted in order to form a great family with no boundaries of color or language, because God, Father of every human being, is one. Thank you, O Mother Immaculate, for being with us always! . . .

Immaculate Virgin, our sweetest Mother, pray for us!



**CHRISTMAS GREETING OF  
HIS BEATITUDE LUBOMYR TO THE  
FAITHFUL OF THE UKRAINIAN  
GREEK CATHOLIC CHURCH**

*Dearly Beloved in Christ!*

Today – on the Sunday of the Holy Fathers – the Gospel told us about the genealogy of Jesus Christ from Abraham to the birth of our Savior. Listening to this detailed list of generations, it may be understood that the coming of Christ to the people was prepared in advance, that his appearance on the earth was planned by our Heavenly Father. Moreover, not only the birth, but also the entire life of Jesus Christ has been foreseen by the prophets. An example of this we find again in the holy Gospel: when the three wise men from the East stayed with Herod in order to find out where the new King was born, he called the scribes, who without a doubt said that the Messiah is to come into the world in Bethlehem in Judea, "because thus was said by the prophet" (Mt 2:5).

Dearly Beloved in Christ, I bring your attention to this because as we think over the events of our daily lives, we tend to think that they occur by chance. We often think that everything could be different. Sometimes it seems that everything around is unchecked, that the Lord God forgot about the world. However, our faith is based on God's Revelation, which gives us an opposite response: everything that happens in our personal and public life, except sin, corresponds to God's plan. Proof of this we find in the life of Jesus Christ, from the promise of the Messiah to our first parents in the paradise until His glorious resurrection. Thus arises the next question: why does the Lord God allow circumstances that are unpleasant for us or even cause us great suffering? Jesus Christ in the Gospel from Luke answers this when he speaks about the further history and the development of various tragic events that have to happen in the future. His words are: "This will give you an opportunity to witness" (Luke 21:13). If there were no hunger, there would be no one to feed; if there were no thirst, there would be no one's thirst to quench; if there were no strangers, there would be no one to receive; if there were no patients or prisoners, there would be no one to visit. If there were no Christmas, there would not be Good Friday and Easter. Thus everything that happens around us, even the most tragic, is God's plan for us which gives us the opportunity to witness for Christ and seek truth, justice, and good.

It would seem that these thoughts have nothing to do with the joyful Christmas time, when people gather at a common table, exchange gifts, sing carols, and visit each other. In a fact, the essence of the great feast of Christmas is not in these external and fleeting moments; the essence of this feast is that the only-begotten Son of God came among us to implement fully the plan of the Heavenly Father for our salvation. That is why my biggest wish for all of us is that this truth that God is with us occupies the main place in our Christmas celebrations, so that we keep it in our hearts and minds throughout the year and that it makes our lives meaningful, provides salvation at every moment of our earthly existence.

Dearly Beloved in Christ! At the end of this message I would like to convey to you one request which is somewhat related to the Christmas celebrations as it concerns the land on which Jesus our Savior was born. Today in the Holy Land, particularly in Bethlehem, Christians, who already constitute a minority, are in a very difficult situation. These people need our support. The faithful of the Church in Ukraine still remembers well what oppression and persecution are, because they suffered from them several decades ago. At the same time they understand the significance of prayer support, for they asked for such support from their brothers and sisters who at that time lived abroad. Of course, the fate of Christians in the Holy Land is different from that which we had in the past years, but it's still very difficult and we must help them. Let us commend to the merciful Lord the inhabitants of this land on which His only-begotten Son was born and the Christians – His faithful followers. Let this be our Christmas gift to them.

Sincerest wishes to you, blessed and joyful Christmas!  
Let the Blessing of the Lord be upon you! Christ is born!

+ LUBOMYR

**LIGHT ONE CANDLE**

Tony Rossi

*Radio host/producer, The Christophers*

**A NEW FAMILY THIS  
CHRISTMAS**

A couple of months ago on our *Christopher Closeup* radio show/podcast, I had the privilege of highlighting the story of a young woman whose Christmas this year will be brighter than she ever could have imagined.

This past April, 21-year-old Haylee Cain lay in her bed in an Alabama nursing home for senior citizens feeling alone and hopeless. Afflicted with a form of cerebral palsy, she wasn't able to stand and had limited use of her hands. Though Haylee had previously lived with her grandfather, his own health problems kept him from caring for her anymore. Haylee ended up in the nursing home, because Alabama has no state agency for people 21 or older "who suffer from physical, rather than intellectual, disabilities."

One day, Michelle Eubanks from the local newspaper, *The Times Daily*, got in touch with Haylee, because she wanted to write a story about her situation. Haylee agreed, thinking it might help others who found themselves in similar dire straits. The morning the article was published, Donna and Judson Emens recognized Haylee's picture. Donna had been her aide in the local Head Start program when Haylee was five. The youngster often spent weekends with the Emens who came to admire her unconquerable spirit. When Haylee moved to Texas to live with extended family, Donna lost touch with her.

Reading that Haylee's nursing home was only 10 minutes away, Donna rushed over. The excitement of seeing each other again moved both women to tears. During my interview with Donna, she recalled Haylee telling her, "I don't belong behind these walls. I belong out there." Donna knew immediately that she had to do something. When she got home, Judson suggested that Haylee live with them. Though the intention was good, it wouldn't be easy. The couple was already in the process of adopting a 3-year-old girl named Nadia. Their house was small and not particularly handicap-friendly. Donna, however, felt inspired by God to make the attempt, because she grew up with a brother who had Down Syndrome. Though he died five years ago, she had always seen him as the light of her life. This was an opportunity to bring light to someone else's life.

The new environment has done wonders for Haylee. Whereas before, she couldn't stand on her own or feed herself, she is now improving in both those areas. The Emens' lives have become more physically demanding since Haylee often needs to be lifted up or carried. The effort is worth the reward, though. Donna said, "She is far more a blessing to us than we are to her." After Donna and I completed our interview, she briefly put Haylee on the phone. Working in radio has taught me you can actually "hear" a smile and joy in a person's voice. Haylee's voice exuded the joy of being welcomed into a new family. Her life had been changed by the selflessness, sacrifice and love of others.

That's an important lesson we can each carry with us this Christmas. Even if we're in a situation where presents aren't as abundant as in years past, we have been welcomed into God's family through the birth of our Savior who changed our lives through His selflessness, sacrifice and love. We can receive no greater gift than that. So be joyful this Christmas – and share that joy with others throughout the year.

*For a free copy of the Christopher News Note, A HEART FULL OF HOPE, write: The Christophers, 5 Hanover Square, New York, NY 10004; or e-mail: mail@christophers.org.*

**CIBAY**



**Sower**

OFFICIAL PUBLICATION OF THE  
EPARCHY OF STAMFORD

Most Reverend Paul P. Chomnycky, OSBM, D.D., Publisher

Sr. Natalya Stoczany, SSML, *Editor-in-Chief*.  
The Sower (ISSN 08966184) is published monthly at 14 Peveril Road, Stamford, CT 06902-3019. Subscription rate: \$20 domestic \$25 foreign (checks and money orders in U.S. currency only).

Submissions policy: news articles and press releases must be received no later than three weeks before publication, with return address and telephone number. Address all mail, including change of address, to The Sower, 14 Peveril Road, Stamford, CT 06902-3019. E-mail: [thesower@optonline.net](mailto:thesower@optonline.net). Telephone – Editorial Office: (203) 324-7698; Sower Office: (203) 504-2293.

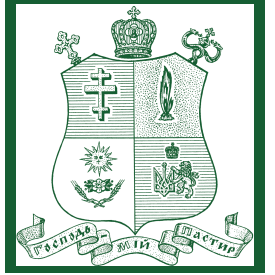
Periodical postage paid at Stamford, CT.  
POSTMASTER: Send address changes to:  
The Sower  
14 Peveril Road  
Stamford, CT 06902-3019



# Bishop Paul Chomnycky, OSBM

## EPARCHY OF STAMFORD

### Sister Servant Makes Perpetual Vows



*"Your Excellency, with a sincere heart and of my own free will, I desire to offer myself as an everlasting offering, and to*

*pronounce the Perpetual Vows of Obedience, Poverty and Chastity and in the Congregation of the Sisters Servants of Mary Immaculate, according to the Constitutions. That, persevering in it until death, I may be rewarded the Kingdom of Heaven as is promised by Christ to those who follow Him."*

With these words addressed to Bishop Paul Chomnycky, Sr. Andrijana Kostiv, SSMI knelt before the tetrapod in the chapel of St. Mary Villa in Sloatsburg, NY, placed her right hand on the book of the Holy Gospels, and before the community of Sisters Servants, friends and well-wishers gathered for the solemn occasion, pronounced the words of Solemn Profession with which she consecrated and dedicated her entire being – body and soul – to the Congregation of women religious founded in 1892 in Ukraine by Blessed Josaphata Hordashevskia. Sr. Andrijana made her perpetual commitment on December 8, 2010, the Feast of the Immaculate Conception of the Mother of God.



The following is the sermon which Bishop Paul delivered on the occasion of this joyful and all too rare event in our Church:

Today is the great feastday of the Mother of God – Her Immaculate Conception. It is also the patronal feastday of the Congregation of the Sisters Servants of Mary Immaculate. In light of this I would like to offer a short meditation on two women who are central to today's celebration – Mary, the Mother of God, and Blessed Josaphata Hordashevskia.

In re-reading the biography of Blessed Josaphata in preparation for today's celebration, I was struck by how her life, on so many levels, echoed that of her heavenly patroness, Mary. Neither were well travelled, to say the least. For instance, Mary lived almost her entire life in the tiny province of Galilee within the Roman Empire. Josaphata, likewise, spent her entire lifetime in the small province of Halychyna in what was then the Austro-Hungarian Empire.

But the similarities don't end here with mere superficialities. In a very real sense we can also say that God needed both Mary and Josaphata as useful instruments for His

work on earth. Mary, of course, was that unique vessel chosen by God from before all time to bring his Only-begotten Son, Jesus, to earth to live among us and complete his great plan of salvation of the human race.

God needed Josaphata in very real way as well, in order to fulfill a need for the type of active religious sister that was sorely lacking in the Ukrainian Greek Catholic Church at that time, especially in the fields of education and nursing. A prominent Jesuit, Fr. Gaspar Szczepkowski, wrote the following to the Basilian Fathers: "Unless you have a Congregation of women in your (Greek Catholic) rite, all your efforts will not bring the desired fruit, for the most important work in the religious-moral renewal of a people is the education and formation of children and young women, and for that it is necessary to have sisters."

Of course, to be an effective instrument for God's work, one must be spiritually prepared. To this end God gave Mary her blessed and holy parents, Joachim and Anna. God also deemed that Mary would be immaculately conceived, so that she would be that spotless and sinless 'ark' that would contain the Son of God. And, according to tradition, Mary was brought by her parents to the temple in Jerusalem where she lived from the age of three years until she was betrothed to Joseph. In the temple Mary lived a peaceful life of prayer and service, preparing herself spiritually, emotionally and physically to become the Mother of the Messiah.

God prepared Josaphata for her future mission as well, instilling in her heart from a young age, a love for prayer and solitude. We know from those who knew her as a youngster that Josaphata would often go to a small chapel located in the woods near her home to pray by herself. As a young woman living in L'viv, she regularly attended St. Onuphrius Church, administered by the monks of the Basilian Order, where she sang in the choir.

We know, too, that God spoke to both Mary and Josaphata. God used the offices of the Archangel Gabriel in order to bring Mary the news that she would become the mother of Jesus. In the case of Josaphata, as He does for so many of us, God used a human agent. It was while attending St. Onuphrius Church that Josaphata met the Basilian priest, Fr. Jeremiah Lomnitsky, who was to play such a pivotal role in her life, becoming her spiritual director and guiding her take a private vow of chastity. He was Josaphata's messenger angel.

We know, too, from the Gospel account, Mary's reaction to the announcement by Gabriel that she would become the mother of Our Lord: surprise, consternation, fear, questioning, and finally, a peaceful resignation to the will of God. She said 'yes'. So also it was with Josaphata. The first reaction of Josaphata to the proposal of Fr. Jeremiah that she become the first Sister Servant was likewise fear, confusion, questioning. He in no way concealed from her the hardships and difficulties that she would be called upon to endure if she accepted this undertaking. Yet she also, after several days of prayerful discernment said 'yes'. As she herself recalled years later: "Reflecting on the great need

of my poor people, and believing that this was the will of God for me, I decided to follow the voice of God with dedication and availability."

Because of this 'yes', because they placed their lives at God's disposal, all of the well-laid plans of both Mary and Josaphata flew out the window. Mary simply desired a normal, unremarkable married life with Joseph, her betrothed. This was not to be. Josaphata desired to enter the community of the Basilian Sisters, already well-established in Ukraine. This was not to be for her as well. Instead they both gave up security, stability, something known and safe for an unknown and at times, frightening future. But they both had the great consolation in knowing that they were fulfilling the will of God in their lives.

We know what happened to them following their 'yes' to God. Mary found herself with child by the action of the Holy Spirit, which evoked understandable feelings of suspicion in Joseph. She became, in effect, an unwed, pregnant teenager... not an enviable position in which to find oneself in the society of the time! Josaphata as well, gave up the comforts of an established religious community for something that did not yet exist! She moved from the familiar surroundings of L'viv to the backwater village of Zhuzhel, where she knew nothing and no one. And yet out of these unsure and fragile beginnings, a Congregation of zealous women religious arose that would spread throughout the world, wherever the faithful of our Church would be found.

The story of Blessed Josaphata Hordashevskia is a story of the faith, determination and courage of one woman who listened for the call of God in her life and dared to say 'yes'. And she did this in imitation of Mary, the Mother of God, whom she wanted to follow in everything, because she was Mary's handmaid.

And yet, is this really so unusual? This chapel today



is filled with women who have heard the call of God and said 'yes' to it. Each of you has given her assent to the will of God in a formal way, some of you perhaps many, many years ago. But it is a 'yes' that you repeat every day of your lives as Sister Servants. Every day you repeat: "Yes, Lord, I will follow You. I will gladly give up money, comforts, husband, children, my own home; I will give up my own will in everything and will follow You, in a life of dedicated service, joyful sacrifice and prayer." In this way you are not so very different after all, from your Blessed Foundress.

Dear Sr. Andrijana! In making your Solemn Profession of Perpetual Vows today, you give us the opportunity, not only of witnessing this great event and offering our prayers for you, you also have given us the great gift of re-living the day in our own lives when we also made these same life-long promises to God. You have given us the gift of re-living that moment and meditating upon how faithful we have been to those vows.

You, Sr. Andrijana, just as Mary, the Mother of God, just as Blessed Josaphata, just as every Sister Servant here today, have said 'yes' to God. This 'yes' will undoubtedly bring with it many future trials, many sacrifices, many opportunities to relinquish one's will as it did for Mary, for Josaphata and for every Sister. But it will also bring with it indescribable joy and spiritual consolation as you serve God, our Ukrainian Catholic Church, the Congregation of the Sisters Servants and the faithful there 'where the need is greatest'.

On behalf of all the priests, faithful and religious of the Stamford Eparchy, I sincerely congratulate you, your Provincial Superior, Sr. Michele Yakymovitch, and all the Sisters Servants of the American Province. May God bless you all abundantly!

#### Sister Andrijana's Reflection

My parents, Mykola and Kateryna Kostiv, were simple, hard-working village people. My father worked on the *kolhos*. My mother cared for my 4 older siblings and myself. They were very pious and helped in church whenever needed. This they instilled in me.

My father grew up Orthodox, but converted to Catholicism when he married my mother. During the years of the underground church, the Divine Liturgy was often served in our home late at night. We children would be on the lookout for police during the Liturgy. Although we were Catholic, we were told that we should attend the Orthodox Church on Sundays and Holy Days, so as not to be suspected of being members of the illegal Catholic Church. We went, not only on Sundays, but whenever the Divine Liturgy was being celebrated.

I remember one Sunday when I was very young, my father told me he would not take me to church because it was raining. I went to complain to my mother about not being allowed to go to church. Her advice was to go kiss my father and tell him I loved him very much. I did that and my father took me to church with himself.

My father has told me from the time I was little that the day of my baptism was a miracle for the family. The parish church had been closed for years. On the way to my baptism in the Orthodox church, word came to my father that the village church was open for some reason and that the priest was present. My parents ran to the church and I was baptized in our church. The church was again closed and locked within an hour of my baptism.

I believe I first heard God's call to the Religious Life when I was 13, but my parents felt I was too young, so I continued to go to school. I attended the Culinary Institute in L'viv, where I majored in both cooking and pastry, and then I told my parents that I wanted to enter the convent. They were not surprised, nor did they try to stop me. They now supported my decision. In fact they called the parish priest to the house when I was leaving home and gave me their blessing in his presence. He also gave me his blessing.

I entered the Serbian Province of the Sisters Servants of Mary Immaculate, being taken to the Novitiate by Fr. Josaphat Kotur, OSBM, (the brother of the Ukrainian Provincial Superior, Sr. Nadia, SSMI).

When we were notified that the American Province needed Sisters to come and work in the States, I decided that I would go wherever it was God's will to send me. At times I miss my family in Ukraine: my father, my brothers, sisters, 15 nieces and nephews and 10 grandnieces and grandnephews. My mother fell asleep in the Lord in 1999. But I am very grateful for my family's support and love.

I encourage any woman considering religious life to take time to listen to God speaking in the silence of her heart and try to understand what God is saying to her and do not hesitate to say 'yes'.

## The Sisters of the Order of Saint Basil the Great Celebrate 100 Years in America

Many friends, relatives, representatives from various organizations, and special invited guests joined the hierarchy, clergy and sisters for the grand opening of the "centennial year", celebrating the arrival in America of the Sisters of the Order of St. Basil the Great. The kick-off event began with a Divine Liturgy of thanksgiving celebrated in Holy Trinity Chapel and a reception at the Motherhouse of the Sisters of the Order of St. Basil the Great on November 21, 2010.

Metropolitan Archbishop Stefan Soroka presided at the Divine Liturgy of thanksgiving. The Very Rev. Bishop Basil Losten, Bishop Emeritus, the Sisters' chaplain, the Very Rev. Archpriest Daniel Troyan, and numerous clergy from the Philadelphia and Jersey area concelebrated. Sister Germaine Senita directed the Sisters' Choir and Saint Basil Academy Madrigal singers as they sang the responses, their voices blending with those of many of the congregants



Archbishop Stefan Soroka, Bishop Basil Losten, clergy and Provincial Council.

who filled Holy Trinity Chapel.

Very Rev. Archpriest Ivan Kaszczak delivered a humorous, yet most touching homily in tribute to the foremothers of the province and to all the sisters who eventually followed them as a praying, healing, life-giving presence. In the midst of his contemporary references to camels and GPS systems, he spoke of the Sisters who came from Ukraine to America a century ago, who walked a difficult path without modern conveniences, but who nonetheless had a deep trust in God and the direction in which God was leading them.

After the Divine Liturgy all processed to the Sisters' dining room for a social. The Provincial Superior, Sister Dorothy Ann Busowski, OSBM welcomed them with the words "All of you and all of those whose lives we have touched and have been touched by are part of this celebration. I welcome each and every one of you who have come today to be with us and to begin this year-long celebration. You are here because you are important to us and to our history." She further expressed gratitude to the province foundresses, "those brave women—Mother Helena Langewych, Sisters Paphnutia, Euphemia and Jeremiah—who surrendered themselves to the call of God and left their homeland to brave the broad expanse of the ocean; who opened themselves to the vastness of

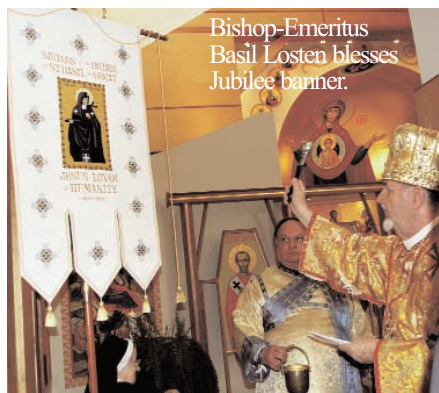
a new language and immersed themselves into a strange culture."

Sister Miriam Claire Kowal, the General Superior, who had traveled from Rome to participate in the celebratory event, lauded the history and longevity of the Province, as well as the work and value of the Sisters who continue to build on the solid foundation created by their predecessors. After a blessing by the Sisters' chaplain, the Very Rev. Archpriest Daniel Troyan, the Archbishop Metropolitan Stefan Soroka offered a toast wishing the Sisters "many blessed and happy years".

This gathering was a fitting beginning of a year-long celebration that promises to bring together the various men and women who have been touched by the Sisters and have likewise touched the Sisters. Many events are being planned for this year of celebration which will end on Franklin Street where the Sisters first settled. A Divine Liturgy will be celebrated on November 6, 2011 at the Immaculate Conception Ukrainian Catholic Cathedral followed by a banquet at Savoy's in Pennsauken, NJ.

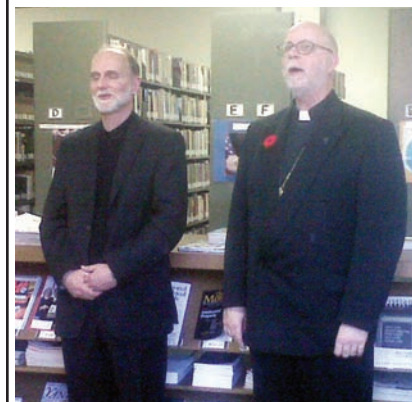


Rev. Dr. Ivan Kaszczak delivers the homily.



Bishop-Emeritus Basil Losten blesses Jubilee banner.

## REV. BORIS GUDZIAK VISITS STAMFORD



On Tuesday, November 9, the Rector of the Ukrainian Catholic University in L'viv, Ukraine, Rev. Boris Gudziak, taking a break from his fundraising tour in the United States, visited St. Basil Seminary in Stamford, CT. At an informal afternoon coffee break in St. Basil Seminary Library, the seminary and chancery staff had an opportunity to listen to Fr. Boris speak about the Ukrainian Catholic University, its history and prospects for the future, especially in light of the challenging and uncertain political situation in Ukraine at the present time.



## Syracuse Parish Recognizes Generous Service



On Sunday, December 5th, the Apostleship of Prayer sponsored an award ceremony for exemplary service to the parish of St. John the Baptist. Pictured are William Halligan, Helen and Larry Lemanczyk, Paul Straka, George Chuposka, Jennie Marko, George Hajduke, Fred Bush, Andrij Guzelak, Steven Suche, Rev. Bohdan Hedz, Rev. Robert Batcho, pastor; Joyce Kotch, president of the Apostleship of Prayer, along with the officers of the Apostleship.

## Connecticut Ukrainian Day Festival Committee Distributes Proceeds



On the afternoon of Sunday, November 28 a luncheon was held at St. Basil Seminary in appreciation of all those who organized and helped in this year's Connecticut Ukrainian Day Festival, which was held on September 12 on the seminary grounds. Bishop Paul took the opportunity to thank the volunteers from each of the parishes in Connecticut who helped to make this 43rd annual Festival a success, despite the less than ideal weather on the day. A meeting of the Ukrainian Day Festival Organizing Committee was held before the appreciation luncheon.

During the appreciation luncheon the Connecticut Ukrainian Day Festival Committee Co-Chairmen, Lou Czubatij and Donald Horbaty, had the pleasant task of distributing the proceeds of this year's Festival to the grateful recipients, among them, St. Basil Seminary, the Ukrainian Museum and Library of Stamford, the Sisters Servants of Mary Immaculate, the Missionary Sisters of the Mother of God and the Catechists of the Sacred Heart of Jesus. Over the years the CT Ukrainian Day Festival has donated well over \$500,000 to Ukrainian Catholic Church institutions serving in Connecticut.



## St. Michael the Archangel Feast Day Celebration

By Halia O. Lodynsky



On Sunday, Nov. 14th St. Michael's Parish in New Haven, CT celebrated its Patronal Feast -- St. Michael, the Archangel. Fr. Iura Godenciu, pastor, celebrated the Divine Liturgy which was followed by a program and a delicious luncheon at the parish auditorium. New Haven's Ridna Shkola students opened the program with a prayer to our Guardian

Angel and then to St. Michael. Students, Daniel Centore and Marysia Zyla, read about the Archangel Michael, first in English and then in Ukrainian. The program included a popular Ukrainian recording artist from Guilford, CT, Valentina Dotsenko; Kayla Dolisny, flute player; Mariana Dumalska, flute player; Hannah Trojanowski, violin player; and two sisters, Stephanie & Melania Korensky, singers. The announcer was Halia Lodynsky. This memorable day was organized by Halia Lodynsky and Luba Dubno.

Mnohaya Lita!



**Mark Your Calendar**  
**Bring Your Family**  
**Invite Your Friends**



**Pilgrimage Announced**  
 The 2010 Pilgrimage to Portugal, Spain and Lourdes was a great spiritual success.  
 As a result many have asked if another Pilgrimage would be organized for 2011.  
 A Pilgrimage to Lourdes, Rome and Assisi is planned for May 2011 (dates to be announced).  
 Anyone interested should contact Rev. Dr. Paul Luniw @ (860) 583 - 7588 a.s.a.p.



**RUSHNYKY**  
**UKRAINIAN RITUAL CLOTHS**  
 Symbols of Protection  
**УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ РУШНИКИ**

An Exhibition at the Ukrainian Museum and Library of Stamford  
 September 2010-February 2011



Ukrainian Museum and Library  
 161 Glenbrook Road  
 Stamford, CT 06902

[www.ukrainianmuseumlibrary.org](http://www.ukrainianmuseumlibrary.org)  
 e-mail-UKRMUL.REC@optonline.net  
 203-323-8866

Museum Hours: Wednesday, Thursday, Friday 1-5PM  
 Saturday 1-3 PM and by appointment

**Women' Day in Philadelphia**

*Women's Day*  
*God's Presence in the Seasons of a Woman's Life*  
**March 26, 2011**

Registration 9:00am Program 9:30am - 4:00pm



Share your thoughts, ideas and



Meet women from around the Archeparchy

Expand Your Horizons



**Register Now for an Enriching and Inspirational Day**

Contact your pastor for Registration information and Registration Forms  
 Or contact Sister Dorothy Ann, OSBM at (215) 663-9153  
 or [dabusowski@stbasils.com](mailto:dabusowski@stbasils.com)

Cost:  
 Pre-event registration: \$25.00 Day of Event registration: \$30.00  
 Parking and Lunch included at registration.



**NEW YEAR'S EVE "ZABAVA" 2010**  
 Sponsored by Ukrainian Assumption Church  
**Friday, December 31, 2010**  
**8:00 p.m.**  
 School Auditorium - Meredith & Jacques Sts. Perth Amboy, NJ

**Music by "HALYCHANY"**  
 Delicious, Bountiful Buffet Dinner served at 8:00 p.m. and available all evening  
 Champagne toast and dessert table  
 Last year 400 people attended

Advanced Ticket Sales - \$70.00 per person  
 After December - 25, \$80.00

No refunds - No tickets at the door  
**For Tickets Contact the Church 732-826-0767**

**The Saint Vladimir Ukrainian Catholic Church**  
**NEW YEAR'S EVE DINNER and DANCE**  
 At the Parish Center, 226 Uniondale Avenue, Uniondale, NY (Large parking lot on Newport Road)

**FRIDAY- DECEMBER 31<sup>ST</sup>, 2010**  
**9:00 PM TO 3:00 AM**

Enjoy delicious food, good company, music and dancing by **AVE MARIA**, open (free) bar

**DOORS OPEN AT 8:30 PM, DINNER 9:30 PM**  
**MIDNIGHT CHAMPAGNE TOAST, COFFEE, TEA & CAKE AT 1:00 AM**

**ADVANCE SALES:**  
**\$70.00** 21 and over (\$75.00 at the door)  
**\$40.00** 15 to 20 years (\$45.00 at the door)  
**\$10.00** 10 to 14 years Under 10 **FREE**

For tickets and additional information:

Fr. Wasyl 516/481-7717, Lesia Koziy 516/799-8685, or 516-302-3344,  
 Elaine 516/799-0157 Kateryna Mycio 516/249-0375, 516/565-2393

**ПАТРІАРХАТ** **НОМЕР 4: ПРО РОЗЛУЧЕННЯ**  
**НОМЕР 5: ПРО МІГРАЦІЮ**  
 Церква • Духовність • Суспільство  
 \$25.00 - Річна передплата в Америці, для родини в Україні: \$10.00  
 Видається щотижнево: THE PATRIARCHATE Українська мовою  
 THE PATRIARCHATE P.O. Box 285, Cooper Station New York, NY 10276  
 \*Видання на французьку мову за замовленням: «Патріархат» видається у Львові  
 \*Видання - Українське Патріархальне Товариство в США  
 \*Директор: Р. Гайда 203.262.4570 / [Revda.An@optonline.net](mailto:Revda.An@optonline.net) \*Адміністратор журналу: С. Максим / [SvitlanaMaksim@gmail.com](mailto:SvitlanaMaksim@gmail.com)

## Celebrating 50 Years Together



The Rev. Mark Hirniak and Mrs. Anna Marie Hirniak celebrated their Golden Wedding Anniversary on Saturday, December 25th. We wish you God's many blessings, good health and much joy in the years to come.  
Многая Літа!  
God grant you many more years together!

**We wish you God's blessings  
as you move on to the next adventure  
in your life, Pani Myroslava!**



We wish to thank Myroslava Rozdolska for her many years of dedicated work as the editor of the Ukrainian section of the **Sower**. For nearly 11 years, Mrs. Rozdolska has given of herself, shared her knowledge, and talents and worked diligently to share information about our Church and our people with our Ukrainian readers. She is now moving on to a new position in another publication.

May God grant her Many Blessed Years!  
На Многая Літа!

**As of Dec. 2010,  
the total number registered  
participants for World Youth Day is  
229,859.**

**Of the 229,859:  
13,473 - U.S.  
3727 - Canada  
1553 - Ukraine  
552 - Romania  
1456 - Slovakia  
330 - Russia**

**Would you like to be one of those  
registered?**

**Experience World Youth Day 2011  
in Madrid**



**August 16 - 21**

## TARAS DZUBANSKY PRESENTS HIS BOOK: ПОЧИТАННЯ АПОСТОЛА ПЕТРА У ВАТИКАНІ



On Sunday, November 14th, on the premises of the Ukrainian Embassy to the Holy See in Rome, Italy, the first ever guidebook of the necropolis under St. Peter's Basilica written in the Ukrainian language was officially presented to the world. The guidebook, entitled *Почитання Апостола Петра у Ватикані (The Veneration of St. Peter the Apostle in the Vatican)*, is the work of St. Basil College graduate, Taras Dzubansky. In the words of Tetanya Izhevskya, the Ukrainian Ambassador to the Holy See, "The guidebook's appearance marks a noteworthy achievement in opening the holy sites of Rome to Ukrainian pilgrims."

**CONGRATULATIONS ON YOUR ACCOMPLISHMENT,  
TARAS!**

**СІВАЧ  Sower**

**This year, consider giving an  
exceptional gift to those special people  
on your Christmas List --**

**A gift subscription to The Sower.  
Share the gift of faith ~  
Share a gift that lasts  
throughout the entire year ~  
Share the news of our Eparchy  
and of the entire Church!**

**Subscribe now!**

**Cost: \$20.00**

**International: \$25.00  
(U.S. Currency, Please)**



The Sower  
14 Peveril Road  
Stamford, CT 06902-3019

Gift Recipient:

Name: \_\_\_\_\_

Address: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

This subscription is a gift from:

Name \_\_\_\_\_

Address \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

A Gift Card will be sent to you.

Send Gift Card directly to recipient.

# Сівач Sower

РІК XXV; ЧИСЛО 12

СТЕМФОРД, КОННЕКТИКУТ 06902

26 ГРУДНЯ 2010 РОКУ

## Різдвяне Пастирське Послання Єрархів Української Католицької Церкви у Сполучених Штатах Америки

**Всечесніші отці, Преподобне чернецтво, семінаристи та вірні,**

**Христос Раждається!**

Різдво починається радісним проголошенням доброї новини. Ангел Небесний сповіщає пастирям про народження Спасителя. Це добра новина, яку не можна затаїти. Вона проголошується і святкується співом осанни ангельського хору в Небесах і пастирями на Землі. Згідно нашої прекрасної традиції ми радісно проголошуємо: «З нами Бог!» Ми багатократно повторюємо це впродовж Вечірньої служби. Це так, наче ми не можемо зупинитися!

Ангели сповістили пастирів про народження Ісуса і вказали їм дорогу до стаєнки. Ангели також вказали путь трьом царям, чи мудрецам-астрологам, які шукали новонародженого Ісуса. І прості пастухи, і вчені-мудреці зважили на проголошення Ісусового народження в світі. Вони перемінили своє життя і вирушили на пошуки Ісуса. Вони принесли себе в жертву, щоб привітати Ісуса в світі. Їхні серця були відкриті на обіцянку Бога посеред них.

Правитель того часу, Ірод, також був благословенний почути про народження Царя, Ісуса. Але його серце та розум були закриті для Божої присутності. Він відкинув Ісусову владу, як загрозу для свого власного панування. Гордість діє так в кожній особі. Гордий вважає себе важливішим і значнішим за Самого Бога. В результаті особа тратить привілей - прийти і пізнати Бога. Ангел Господній вказав мудрецам іншу зворотню дорогу, щоб уникнути Ірода і не сказати йому про місце народження Ісуса Христа.

Бог, турбуючись про добро всіх народів, діє через людей. Однак, є такі, які дозволяють егоїзму й гордісті запанувати у своєму серці. Вони затьмарюють світло Ісуса у світі. Задумайтеся, як ви самі відображаєте світло Ісуса Христа у житті. Чи можете ви сказати про себе, що ви є людьми надії? Чи ви відображаєте любов Божу у ваших словах і діях щодо інших? А може ви дозволяєте гордості та егоїзму панувати над вашими життєвими пріоритетами? Ви самі - випромінюєте Божу любов, чи затьмарюєте її?

Вибір любити Бога й ділитися світлом Ісуса Христа приведе вас до спільної подорожі з Ісусом у вашому земному житті та в вічності. Станьте яскравим світлом Ісусової любові й опіки в навколишньому світі, для людей даних вам, щоб любити їх і жити в ім'я Ісуса. Ви удостоїтеся благословення Пречистої Матері, яка стане вашою заступницею перед своїм Сином Ісусом. І тоді ви по-справжньому відсвяткуєте Різдво!

Нехай Господь дарує вам найблагословенніше різдвяне святкування, сповнене спільної радості. Прийміть нашу любов і наші молитви за вас. Будьте благословенні добрим здоров'ям, радістю та втіхою в усіх ваших починаннях у наступаючому році!  
Христос Раждається! Славимо Його!

+Високопреосвященний Стефан Сорока  
Митрополит Української Католицької Церкви у США  
Архієпископ Філадельфійський для українців  
+Преосвященний Річард Семінак  
Єпископ Чиказької єпархії святого Миколая  
+Преосвященний Павло Хомницький, ЧСВВ  
Єпископ Стемфордської єпархії  
+Преосвященний Іван Бура, Апостольський Адміністратор  
Пармської єпархії святого Йосафата

**Різдво Христове 2010**



У Харкові було демонтовано пам'ятну таблицю зі стіни приміщення колишньої пересильної харківської тюрми («Тюремний замок») за адресою: м. Харків, вул. Малиновського, 5. Там тепер розміщено підрозділи міліції Ленінського району Харкова, а у 1960-х роках у ній перебував блаженної пам'яті наш архіпастир і страждалець, вісімнадцятилітній в'язень за віру Патріарх Йосип Сліпий. У 1961 році його етапом було відправлено у мордовські табори на подальше ув'язнення. Не допомогло звернення Глави УГКЦ Верховного Архієпископа Любомира (Гузара) до представників міської влади м. Харкова, коли йшлося тільки про можливість такої акції, тобто демонтажу пам'ятної таблиці, ані вірних УГКЦ та представників української громадськості. Таблиця була встановлена в серпні 2005 року. Кому стоїть на перешкоді та не дає спокійно спати пам'ять про наших українських мучеників та

**«Знявши таблицю, ви все одно не зможете затерти пам'яті про мучеників. Адже їхні імена записані в Книзі Життя.**

**А де будуть записані ваші імена?»**

**Владика Степан Меньок, Екзарх Донецько-Харківський УГКЦ про демонтаж пам'ятної таблиці патріархові Йосифу у Харкові**

ісповідників віри? Живемо ми в Україні, де давно вже осуджено сталінсько-репресивну машину, але все-таки є люди, які мають великий вплив на представників влади і роблять все можливе, щоб цю пам'ять затерти. Хто вони, ці представники громадської організації «Велика Русь», які подали прохання про демонтаж пам'ятної таблиці і тим самим причинились до напруження в українському багатоетнічному суспільстві? Історики відкривають страшні картини репресивної машини сталінських часів, яка мов чорний молах перемелювала долі та життя багатьох тисяч людей. Чому було допущено до такого стану суспільство, в якому це чинилося? Хто винен у цьому? Чи не повториться така історія знову? Хто і про яку Русь сьогодні мріє? Можливо це ті, хто по теперішній день не можуть змиритися з легальним статусом нашої Церкви?

Христос сказав: «Немає нічого захованого, що не відкриється, ні таємного, що не виявиться» (Лк. 12:2). Уже справджуються ці слова. Багато забутих імен наших мучеників стали знані в усьому світі. Багатьох з них Бог прославляє численними чудами вже тут, на землі. І гірко робиться на душі, коли чуєш про такі акти вандалізму і не можеш ніде знайти правди на таке самоуправство. Як жити у такому суспільстві, де голос праведника не може бути почутим? Справедливий суд Божий не промине таких людей. Але чому ми не можемо відстояти свої прав у державі, де ми народилися і живемо? Це наша земля, це наші мученики. Скільки потрібно нас бити, щоб у нас прокинувся інстинкт людини, яка є мислячою істотою і має право пізнавати правду і прагнути добра? Людини, яка є образом і подобою Божою, який хочуть у нас затерти і порівняти нас до тварин, яких



**Владика Степан Меньок, Екзарх Донецько-Харківський УГКЦ**

життя закінчується зі смертю? Опам'ятайтесь ті, що це чините! Життя наше дуже коротке. Перед нами вічність. Знявши таблицю, ви все одно не зможете затерти пам'яті про мучеників. Адже їхні імена записані в Книзі Життя. А де будуть записані ваші імена? Ми будемо боротися законним способом, але є ще й вищий суд – Суд Божий. Ми релігійні люди, ми не є прихильники насильства, і в остаточному результаті весь суд віддаємо в руки справедливого судді – Бога. Хай Господь просвітить вас, щоб не закрились очі ваші в грісі.

**+ Степан Меньок  
Екзарх Донецько-Харківський  
УГКЦ**



Відзначити 77-у річницю голодомору-геноциду українського народу, вчиненої у 1932–1933 роках сталінським режимом, 20 листопада зібралось кілька тисяч людей у найбільшому храмі Нью-Йорку. Українці з'їхались, як і кожного року, щоб разом помолитись і віддати шану невинноубитим синам і дочкам України. Панахиду очолили ієрархи Української Греко-Католицької та Української Православної Церков – Митрополит Стефан Сорока, Владика Павло Хомницький, ЧСВВ та Владика Антоній. Жалобну церемонію відкрила Президент УККА п. Тамара Гало. У ній взяли участь і виступили: Надзвичайний повноважений Посол України у США Олександр Моцик, та Постійний Представник України до ООН Юрій Сергеев, американський сенатор Чарльз Шумер. Офіційний представник Ради національної безпеки Майкл Гаммер зачитав звернення американського уряду з нагоди 77-ї річниці Голодомору-геноциду, у якому сказано, зокрема, що Сталін намагався

**“Правду відмінити не можна. Бо її вже знає увесь світ”.**



у такий спосіб зламати волю українського народу до самовизначення, але йому цього не вдалося. У жалобній Панахиді взяв участь і виступив відомий український політик, колишній Міністр оборони України Анатолій Гриценко. Поминальну Службу супроводжував співом хор “Думка,” під керівництвом Василя Гречинського. Владика Павло Хомницький закликав присутніх єднатися у молитві, щоб ніколи цього жахиття більше не повторилось ніде у світі. Як відповідь нинішній владі в Україні, яка на догоду Москви заявляє, що голодомор 1932–33 років не був геноцидом Владика Антоній сказав: “Правду відмінити не можна. Бо її вже знає увесь світ.”

**Звучить “Вічна пам'ять”! Ця пам'ять – запорука нашої майбутності. Ця трагічна сторінка нашої історії єднає нині українців по всьому світі у скорботній молитві.**

**Сівач Sower**

**OFFICIAL PUBLICATION OF THE DIOCESE  
OF STAMFORD FOR UKRAINIAN CATHOLICS  
Most Reverend Paul P. Chomnycky, D.D., Publisher**

Mrs. Myroslava Rozdolska, Ukrainian Section Editor.  
The Sower (ISSN 08966184) is published monthly at 14 Peveril Road, Stamford, CT 06902-3019. Subscription rate: \$20 domestic \$25 foreign.  
Submissions policy: news articles, press releases or letters for publication must be received no later than three weeks before publication, with return address and telephone number. Address all mail, including change of address, to The Sower, 14 Peveril Road, Stamford, CT 06902-3019.

Telephone – Editorial Office: 203/324 7698. Fax: 203/967 9948

**Periodical postage paid at Stamford, CT.**

**POSTMASTER: Send address changes to:  
The Sower, 14 Peveril Road, Stamford, CT 06902-3019  
tel. 203-504-2293**



100 років - чималий відрізок часу в історії парафії. Які ж досягнення та надбання за увесь цей пройдений період життя у «скарбниці» ювіляра?

Церква св. Архистратига Михаїла - одна з найкрасивіших храмових споруд на теренах США, широко відома своїм оригінальним, традиційним візантійським іконостасом, споглядання якого дозволяє хоча б на якийсь час забути про турботи сьогодення і "піднести свій дух до Господа". Та справжнє багатство парафії - це, найперше, люди - громада, відома своєю працьовитістю та жертвенністю. Без них, тих, які з покоління у покоління, протягом 100 років передавали віру, традицію, любов до своєї церкви і народу, цей прекрасний храм був би лише будовою. Саме люди, вірні, які наповнюють храм щирою молитвою, співом прослави, спілкуванням, спільною працею, - саме вони творять Церкву, спільноту дітей Божих, братів і сестер, об'єднаних в Ісусі Христі. Святкування розпочалося з урочистої Божественної Літургії, яку очолив Єпископ Стемфордський Преосвященний Павло Хомницький, ЧСВВ.

Атмосфера Богослужіння була надзвичайно урочиста, відчувалось духовне піднесення і радість присутніх. Текст з дитинства знайомої Літургії у цей день звучав по-особливому - хором всі дякували і прославляли Господа за ті ласки, якими обдаровує їхню церкву, парафію, родини протягом століття. На завершення Богослужіння ще довго лунало "Многая

Оригінальний іконостас, якому як і самій споруді церкви св. Михаїла понад сто років – багаторисний. Нижній, намісний ряд складають найбільш шановані і, зазвичай, найбільші ікони Ісуса Христа та Непорочної Діви Марії. Ікона св. Івана Хрестителя розміщена ліворуч від ікони Ісуса Христа, а ікона св. Миколая Чудотворця – праворуч від ікони Божої Матері. Це дещо по-іншому, як у традиційному іконостасі, де зазвичай, ікона покровителя церкви розміщується поряд із головними іконами. Ікону св. Архангела Михаїла знаходимо далі ліворуч від ікони Спасителя, на бічному престолі, який візуально є продовженням іконостасу. Праворуч іконостас завершує інший бічний престіл з іконою Нерочного Зачаття, дещо нетрадиційною для церкви візантійської традиції.

Царські ворота оздоблюють ікони чотирьох євангелістів: свв. Матея, Марка, Луки та Йоана. Дияконські двері прикрашені іконами мучеників - першого архидиякона св. Степана, який тримає у руці кадило – символ літургійного служіння, та диякона св. Лаврентія з інструментом його мучеництва.

Другим за порядком рядом в іконостасі є ряд празниковий. Наш церковний рік - це наче прегарна мозаїка, яку творять Господні та Богородичні празники. Літургійний

## Столітній ювілей парафії св. Михаїла у Терривіл, КТ

7 листопада 2010 року парафіяни та гості церкви св. Архистратига Михаїла у Терривіл, КТ, відсвяткували столітній ювілей парафії



Парафіяни, гості разом зі своїми служителями.



Мировання уділяють: Владика Павло Хомницький, ЧСВВ та парох церкви св. Архистратига Михаїла о. Павло Лунів.

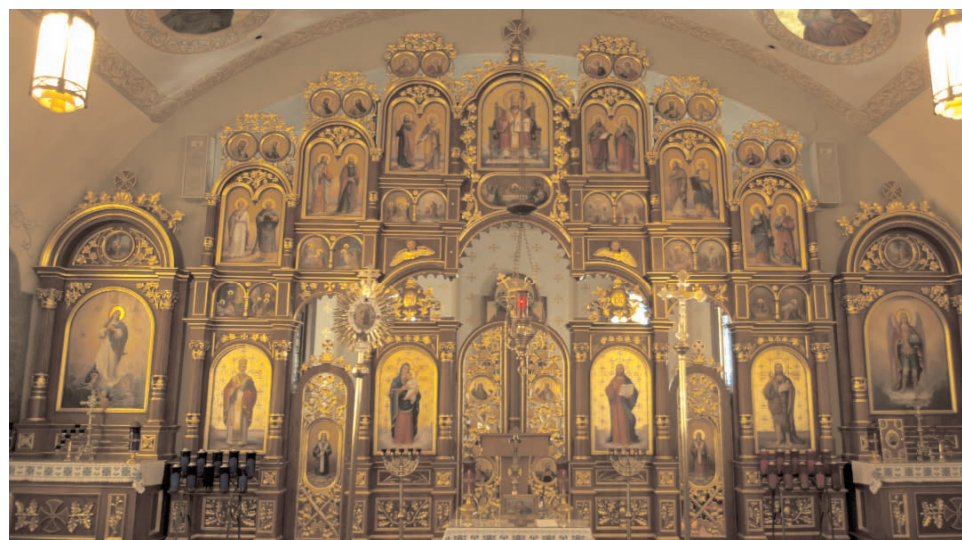
літа", яке супроводжувало пастирське благословення Владика Павла. Адже 100 років – це не підсумок, - а лише етап. Ще багато треба здійснити, осягнути, зберегти... Дай Боже!

Після Божественної літургії, дякуючи прекрасній осінній погоді, було зроблене пам'ятне фото перед

входом до церкви.

Наступною частиною ювілейного святкування був банкет. Гостям парафії залишалося лише подивлятися скільки праці докладено організаторами, яка увага до найменших деталей прийняття була виявлена! Страви були надзвичайно смачні і красиво оздоблені. Перед

## Оригінальний іконостас сторічної давності вражає своєю красою



рік розпочинається у вересні, тому першим святкуємо Різдво Богородиці, а останнім – Успіння, оскільки його відзначаємо у серпні, останньому місяці літургійного року. Зазвичай, празникові ікони розташовувались згідно з літургійним календарем. Проте розміщення ікон в іконостасі церкви св. Михаїла є історичною, тобто у тій послідовності, як ці події відбувались у Євангелії, або в апокрифічних текстах.

У центрі празникового ряду розміщена ікона Тайної Вечері, що представляє таїнство Священної Євхаристії, як символ того, що основною літургійною дією за іконостасом є щоденно

відновлювана при вівтарі Остання Вечеря.

Наступним рядом іконостасу є апостольський ряд, який традиційно невідповідає історичному складу учнів Христа, що зафіксований у Євангелії. До апостольського ряду вводяться євангелісти Марко і Лука, які не належали до «дванадцяти», та апостол Павло, який взагалі повернувся лише після смерті Ісуса. Таким чином до апостольського ряду входять: Тома, Варфоломій, Андрій, Марко, Матея, Петро, Павло, Лука, Іван, Яків, Симон, Филип. У центрі апостольського ряду розміщена ікона Христа – Пантократора

початком урочистої програми присутні мали достатньо часу для спілкування, нових знайомств і зустрічей з давніми друзями. Під час урочистої програми, прозвучали привітання пароха о. Павла Луніва, Владика Павла Хомницького, ЧСВВ та члена цеховного комітету п. Макса Лаузера, а також були зачитані привітання від Блаженнішого Кардинала Любомира Гузара та Губернатора Jodi Rell.

Продовжили урочисту програму виступи парафіяльної молоді - Терези Дзюбик, соло на фортепіано та скрипки; Олівії та Вікторії Далессіо, дует фортепіано та скрипки; та Вілл Далессіо, фортепіано.

Завдяки самовідданій праці організаторів, святкування ювілею стало успішною та справді незабутньою подією, як для парафіян, так і гостей парафії св. Архангела Михаїла.

З нагоди 100-ліття парафії готується до друку книга, у якій буде опублікована хронологічна історія парафії, а також фотографії з ювілейного святкування. Більше року було потрібно, щоб зібрати детальну інформацію, фотографії, різноманітні історії, Книга є цікавим та унікальним виданням, яке є та завжди буде цінним джерелом інформації для теперішнього та майбутніх

(Вседержителя).

Останній ряд іконостасу складають ікони пророків та патріархів Старого Завіту, і завершує розп'яття (хрест) – символ нашого спасіння. Іконостас вражає своїми розмірами, справжньою величністю, насиченою декоративністю, теплом деревної фактури та світло-коричневих відтінків. Незважаючи на розміри, він зовсім не здається важким, навпаки, – в його ажурності, ретельно вирізьблених орнаментах відчувається надзвичайна легкість. Скільки ж то праці, натхнення, душі та розуму треба було вкласти талановитому автору Миколі Сурмі у ці рельєфи виноградної лози, що стелиться по теплому тлі дерев'яного поля і повторюється в різьбленні дверей та арок! Повна стіна іконостасу містить сорок вісім ікон у чотирьох рядах і зображує всю небесну Церкву разом зі Спасителем. Іконостас, ікони якого змальовують ім'я Господнє і небесні образи, постав, щоб допомогти свідомості учасників Святої Літургії увійти у світ духа та вказати їм таємниці надприродних явищ. Так як об'явлене у Святому Письмі Слово Боже, так і об'явлені у кольорах ікони Ісуса Христа, Пресвятої Богородиці і всіх Святих є для християн вікнами у вічність.

**Олена Дрофіч**  
**Світлини Івана Санти**

Отче Іване, на початку 90–х, коли Ви поїхали відновлювати духовну семінарію у Рудно, Ви навчали, давали нові знання студентам, а який досвід для себе Ви здобули тоді в Україні?

У 1991 році разом з о. Олександром Кенезом зі Стемфордської єпархії ми поїхали до Львова, щоб допомогти відновленню духовної семінарії. Найбільше враження тоді на мене зробила ревність кожного студента до навчання, до пізнання.

Для них церковне життя чи духовне життя дійсно було найважливіше.

Вони віддано посвячували свій час духовному зростанню, забувши про все особисте. З другого боку, я побачив, як багато можна здобути без грошей.

Для щоденного харчування парафії привозили нам продукти і така співпраця дуже підносила, бо ми бачили, як люди, цілі парафії дбають про виховання священників, яких на той час так не вистачало в Україні. Грошей не мали, то й не могли дати, але картоплі на 300 студентів на цілу зиму завозили вантажними машинами. Я бачив те багатство душі української – воно вражає.

**Ваше дуже виразне ставлення до людей “четвертої хвилі”, уміння знайти для кожного потрібні слова і надати необхідну підтримку від того, що Ви самі, як кажуть, були трохи у “їхній сорочці”, працюючи три роки в Україні?**

Моє перебування і праця в Україні допомагає мені краще зрозуміти ментальність людей “четвертої хвилі”. Я високо ціную їхнє стремління до праці і високу трудолюбивість. Сам я співчутливий до нової хвилі ще й тому, що пам’ятаю розповіді моїх батьків, які приїхали до Америки, і тут починали будувати нове життя для себе, для родини після війни. Попередні хвилі збудували церкви, культурні центри, і ця “четверта хвиля” є джерелом відсвіження. Але потрібен час, щоб вони утвердились. Намагаюся, в міру моїх можливостей, поділяти з ними ті труднощі емігрантського життя, які кожен переходить на початках.

**Тільки три роки на Україні, та ще кілька коротких відвідин, але майже немає проповіді, чи виступу перед громадою, де б Ви не говорили про Україну, і то тільки позитивно, у той час, коли більшість бачить усе в іншому забарвленні.**

Батьки мої вчили мене говорити добре про людей. Нова Україна тільки постала, як самостійна держава. І хоч є немало недоліків, все ж

## Що значить бути добрим священником?

Отцю мітрату Івану Терлецькому – 60  
Із них 35 віддано служінню Церкви



### Спогад

о. Степан Береза: **Згадуючи навчання у семінарії Св. Духа у Рудно, – так були веселі і сумні та радісні дні. Ми дуже цінували той великий труд, недоспані ночі, високу відповідальність, яку взяли на себе тоді о. Іван Терлецький та о. Олександр Кенез (Австралія). Намагаючись не допустити розвитку семінарії комуністичні оплічники вилучили одного разу світло і перекирили воду. Вони думали що молоді отці з Америки та Австралії не дадуть собі ради у таких обставинах і розпустять семінарію. Але це ще більше згуртувало семінарію під проводом таких сильних і витривалих отців, якими показали себе тоді о. І. Терлецький та о. О. Кенез. Ми роздобули військову польову кухню і на подвір’ї приготувляли смачні обіди, а вечорами відправляли молебні із запаленими свічками у руках. Провідники як щирі батьки ставилися до семінаристів. Тому вони отримали “хрещення”: о. Іван Терлецький – мама, а о. Олександр Кенез – тато.**

треба дивитися на позитивне. Коли я повертався тоді, ще у 90–х роках, до Америки, мене запитували кожного разу: чи щось змінилося на Україні, маючи на увазі економічні зміни. Я відповідав, що багато змінилося. Адже в Україні можуть хвалити Бога без жодного страху, можуть зібратись люди, не турбуючись, хто дивиться чи слухає їх, з’явилися різні нові газети, є свобода думки – це найважливіші зміни.

**На зустрічі працівників Стемфордського єпархіального Центру з ректором УКУ, о. Др. Б.Гудзяком, що відбулася на початку листопаду у Стемфорді, о. Борис відзначив Ваш великий вклад у виховання цілого покоління священників як для пострадянської України, так і для діаспори – це важлива сторінка в історії Церкви. А скількох із них Ви можете назвати своїми духовними синами?**

Вважаю, що усіх 300 студентів, що були тоді під нашою опікою, я можу так назвати. Чи вони висвятились тоді, як я там був, чи пізніше, але 187 із них стали священниками Української Католицької Церкви. Мене найбільше втішає факт вселенської візії нашої Церкви. Уже тоді ми підготували священників не тільки для Галичини, а для всієї України і діаспори.

Секретаріат Патріарха у Києві нині очолює мій студент Олексій Петрів, Департамент Інформації УГКЦ – мій студент Ігор Яців. Декілька колишніх моїх студентів працюють для Донецького екзархату. Ректор Катедри у Мюнхені – о. Володимир Війтишин, редактор газети “Християнський голос” у Німеччині – також мій студент Богдан Підлисецький. Маю колишніх, своїх учнів у Франції. Дуже горджуся, що один з моїх учнів став єпископом в

Аргентині – то Святослав Шевчук. Я, звичайно, не тільки був на його свяченнях, але й мав проповідь в день його премісії у Стрию. Радію його здобутками, як частинкою моїх.

**У день Вашого 60–ліття Ваші колишні учні, а нині співбрати разом з о. Степаном Яновським, який тепер працює з Вами на одній парафії та їх дружинами організували для Вас чудове свято, на якому панувала дуже тепла і приємна атмосфера. То була шана немов до батька, не з обов’язку, а зі щирого серця. Ви щасливі, що маєте таку родину?**

Тут, у Стемфордській єпархії є шість священників, моїх колишніх учнів. Більшість із них приїхали сюди разом зі мною, коли я повертався до Америки у 1994 році. Із декотрими з них ми стали дуже близькими, як з о. Степаном Березою, о. Михайлом Міщук, о. Ігорем Папкою та їх дружинами і дітьми, ми дійсно якби у родинних зв’язках.

Для мене було також несподіванкою, що на відзначення моїх уродин, організоване моїми учнями та їх дружинами прийшли майже всі священники Гардфордського деканату. Я щиро вдячний усім за таку увагу.

**Що значить бути добрим священником?**

Щоб бути добрим священником, треба найперше мати добре серце. Все інше можна надбати, але як немає особа доброго серця, то цього не навчиш.

**Більшу частину свого життя Ви – у Стемфорді. Тут велика Ваша праця на різних посадах: головного економа, директора музею, ректора семінарії св. Василія, ректора катедри св. Володимира. Яким би Ви хотіли бачити цей єпархіальний, культурний український центр завтра?**

Я вступив до малої семінарії

Колегії св. Василія у 1964 році і закінчив у 1972, – вісім років навчався тут. Пізніше, працюючи на парафіях, як зараз у Ансонії, їхав з Бріджпорту чи з Йонкерсу, я завжди мав ще якийсь пост у Стемфорді. Тому дійсно почувую себе тут – вдома.

Найбільшу можливість, яку має цей центр на сьогодні, як на мене – це проводити дослідження з історії Церкви та діаспори. У нашому музеї, у бібліотеці, яка налічує понад 70 тисяч різних найменувань, все необхідне для цього є.

Колегія св. Василія розпочала тепер українознавчі студії і має деякі плоди від того. І в цьому напрямі, думаю, добре було б розвиватись.

Семінарія для студентів, які розпочинають навчання зразу ж після закінчення середньої школи – не оправдовує себе. Юнаки у такому віці ще не знають, що вони хочуть робити.

Римо–Католицька Церква в Америці закрила вісімнадцять таких установ.

Бо у 18–літньому віці важко зробити вибір на все життя.

Думаю, наш Центр буде розвиватись і працювати для добра Церкви та громади.

**Чи пригадуєте найцікавіший проект, у якому Вам доводилось брати участь у Стемфордській єпархії, був найбільш успішний?**

Впродовж чотирьох років (1985–1988) ми працювали з Владикою Василем Лостеном над приготуванням святкування 1000–ліття хрещення Русі–України. Наша праця була спрямована не тільки для поглиблення духовності наших вірних, а й для того, щоб якнайширше ознайомити з цією історичною подією інші церкви, зокрема римо–католиків та розповісти американським співгромадянам про наш обряд, про нашу культуру. Велелюдні святкування відбулися тоді у Гартфорді, де взяли участь понад дві тисячі людей, у катедрі св. Патрікія у Нью Йорку – понад три тисячі – більшість неукраїнці. Це була чудова нагода нести знання про нашу культуру, традиції в американське суспільство. І ми сповна його використали.

Наш комітет зобов’язався покрити тоді витрати додатку до газети “USA Today” для читачів по всій Америці, у якому розповідалось про хрещення України–Русі 1000 років тому. То був великий ризик. Але він вартував того.

У такий спосіб ми вперше дуже широко розповіли про Україну і про нашу Церкву, яка є Вселенською і єднає українців по всьому світу.

Розмову вела  
Мирослава Роздольська

## Небо і земля нині торжествують

Дорогі у Христі брати і сестри,  
з цілого серця вітаю Вас із великим святом  
Різдва Христового!

З нагоди цьогорічних різдвяних свят ще раз пропоную глибоко замислитися над ставленням Бога до нас, бо в Ньому є джерело світла й сили, надія на краще майбутнє, як щось, що можна справді здійснити.

Обіймаючи усіх Вас у новонародженому Ісусі Христі, бажаю, щоб вифлеємське світло здолато темряву, щоб осяяло всіх людей, створених за образом Іх Творця.

Благословення Всемогутнього Бога на Вас, та зі щирою подякою за жертвенність на Собор Святого Воскресіння у Києві

+Любомир



Картина художника Костянтина Чеховського  
«Небо і земля – нині торжествують»

**“2011 рік – останній рік добудови Патріаршого собору”,  
– Владика Йосиф Мілян**

Такими словами розпочав розмову про стан будівництва Патріаршого собору Владика Йосиф Мілян, Голова наглядової ради будівництва Патріаршого собору Воскресіння Христового у Києві. Крім того, Владика повідомив про те, що напередодні празнику Покрови вдалося завершити облаштування фасаду і зняти риштування, проте «залишаються деякі роботи на дахах, щоб успішно пережити зиму, робимо вхідний портал, готуємо собор, щоб зробити інсталяцію зовнішнього освітлення. Хочемо його на Різдво увімкнути».

На світлині справа: Так виглядає собор сьогодні.

**Для завершення будівництва кожна пожертва сьогодні є дуже важливою і дуже очікуваною.**

Новозбудований собор відзеркалюватиме нас сьогодні.

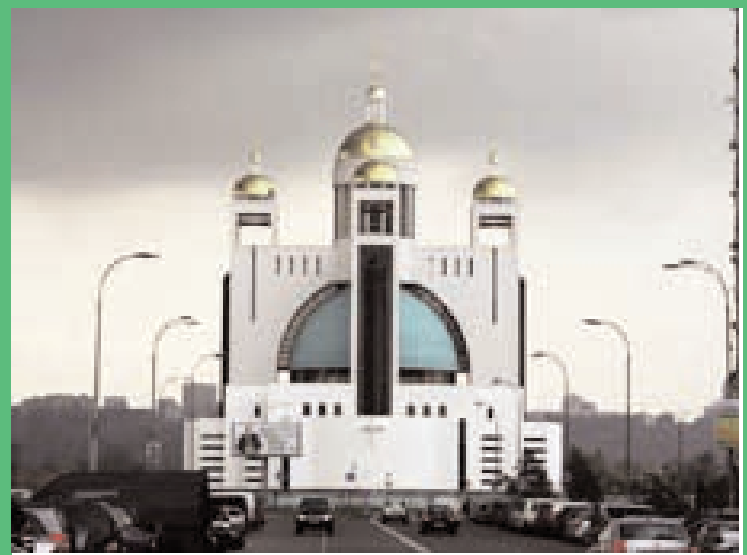
Кожен з нас все ще має добру нагоду долучитися до побудови храму нашого єднання, придбавши іменну цеголку. «Цеголка» вартістю від \$50 до \$5,000 – свідчення Вашої співучасті, яку кожен жертводавець зможе передати онукам, правнукам, щоб і вони гордилися вчинком своїх батьків–прабатьків за їх причетність до побудови одного з кращих храмів сучасності, який будують на віки для себе і для прийдешніх поколінь.

Корінці «цеголок» відправляються до Києва, до Патріаршого собору Воскресіння Христового, де постійно звучатиме молитва за жертводавців та добродійців храму цього.

Чеки просимо виписувати:

Stamford Eparchy, зазначивши: на собор у Києві і надсилати на адресу: 14 Peveril Rd, Stamford, CT 06902. Телефон для довідок: 203 504 2293.

За цією ж адресою і телефоном можна замовити репродукції ікон «Світло Воскресіння» та «Небо і земля нині торжествують», роботи художника Костянтина Чеховського, розміром 17·22 інч. Вартість репродукцій – \$55.00, дохід від яких також піде на будівництво собору.



## Життя Церкви. Екуменічне. Хроніка.

### Московський патріархат святкуватиме ювілей Володимира за державні гроші (документи)

День народження предстоятеля Української православної церкви Московського патріархату митрополита Київського і всієї України Володимира відзначатиметься, в тому числі, і за державні кошти. Це випливає з документів, які потрапили в розпорядження УНІАН.

Зокрема, 11 листопада митрополит Київський і всієї України Володимир звернувся з листом до прем'єр-міністра України Миколи АЗАРОВА щодо допомоги у «вирішенні організаційних питань», пов'язаних із візитом в Україну глави Російської православної церкви, патріарха Московського Кирила та предстоятелів і представників усіх помісних православних церков світу, які мали прибути в Україну 22-23 листопада. Нагадаємо, що Патріарх Кирил прибув в Україну з метою взяти участь в урочистостях нагоди 75-літнього ювілею глави УПЦ МП.

Зокрема, митрополит Володимир просив українську владу: забезпечити обслуговування літака патріарха Кирила та предстоятелів помісних православних церков на стоянці № 1 в міжнародному аеропорті «Бориспіль»; забезпечити безкоштовне обслуговування членів делегації в ЗОД ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль»; забезпечити участь почесної варти для зустрічі предстоятелів помісних православних церков; забезпечити транспортом відповідного класу членів делегацій (легкові автомобілі, автобуси); надати на благодійній основі номери для проживання гостей в готелях «Національний» та «Київ»; надати на благодійній основі приміщення ресторану готелю «Київ» для проведення урочистого прийому 23 листопада; забезпечити правопорядок та охорону делегацій помісних православних церков; забезпечити супровід автомобілями ДАІ, кортежу Святішого патріарха Кирила та предстоятелів помісних православних церков.

### В Одесу привезуть мощі святого апостола Юди Тадея

Мощі святого апостола Юди Тадея, одного із дванадцяти головних учнів Ісуса Христа, будуть перебувати у храмі святого апостола Андрія Первозванного, м. Одеси Української Греко-Католицької Церкви з 1 по 14 грудня.

Християнська реліквія, яка налічує вже дві тисячі років, зазвичай зберігається в соборі святого Юра у Львові, проте в цьому році вона вперше буде доставлена до Одеси.

«Апостол Юда Тадей має від Господа дар допомагати людям у найскладніших ситуаціях, - говорить настоятель Свято-Андріївського храму отець Ігор Тарас. - Кажуть, що навіть самі безвихідні ситуації позитивно вирішуються молитвою цього апостола. Мені й самому одного разу довелося переконатися в подібному».

### Святий Юр зібрав трудових мігрантів та їх родини

30 жовтня з благословення Владика Ігоря Возьняка, Архієпископа Львівського, вперше у місті Львові, у конференц-залі собору Святого Юра, відбулася зустріч трудових мігрантів та їх родин організована Пасторально-Місійним відділом.

Показово, що чотиригодинна зустріч трудових мігрантів та їх родин на Святоюрській горі у Львові була однією з найбільш чисельних — у її роботі взяли участь майже півтори сотні представників Львівської, Івано-Франківської областей та міста Києва. Гостями були також фахівці — в питаннях міграції: Григорій Селешук із Патріаршої комісії УГКЦ у справах мігрантів, Мар'яна Нич із благодійного фонду «Запорука», Анатолій Файфріч з Всеукраїнської асоціації психоаналітиків; науковців і дослідників проблем міграції представляли Олена Гінда (Львівський НУ ім. І. Франка) та Ольга П'ятковська (МІОК НУ «Львівська політехніка»).

Духовним натхненником та провідником зустрічі був протоієрей Василь Поточняк — виконавчий секретар ПМВ УГКЦ. Головна думка, на якій акцентував увагу отець Поточняк: в умовах що склалися, нам треба дивитися під кутом позитивним на міграцію, шукати шляхи до розуміння і прийняття міграції та мігрантів як активної ланки сучасної української духовної та громадянської спільноти.

Учасники львівської зустрічі взяли участь у поминальній панахиді за Митрополитом Андреем Шептицьким. З собору Святого Юра всі учасники мігрантської зустрічі вирушили у нічну пішу прощу до чудотворного образу Божої Матері Нерушимої Стіни, що перебуває у печерній церкві в селі Страдч на Яворівщині. Наступна зустріч мігрантів — у Києві 31 грудня 2010 — 1 січня 2011 року.

## “Основне наше завдання — навчити курсантів сповідувати християнські цінності”, — каже гість “Сівача”, Головний Капелян Центру Військового Капелянства Львівської Архиепархії о. Степан Сус



Курсанти на прощі у Зарваниці

Отче Степане, у червні цього року в інтернет-виданнях з'явилася гучна заява Одеського митрополита Агафанела, Церкви Московського Патріархату про необхідність перенесення Львівської Академії сухопутних військ до Одеси. Як це було сприйнято курсантами, громадськістю?

Найперше, було цікаво, що питання, яке стосується армії, і, зокрема, створення чи перенесення Військової Академії порушив представник Церкви, митрополит Агафанел, який є до того ж депутатом Одеської обласної ради від партії регіонів. У заяві наголошувалось, що Академію Сухопутних Військ у Львові треба ліквідувати тільки через те, що у Західній Україні активно працює Українська Греко-Католицька Церква, і є велика загроза тому, що багато військово-службовців і, зокрема, курсантів, які навчаються у Львівській Національній Академії сухопутних військ, можуть бути окатоличені і отримати більше прозахідне уявлення про світ, культуру та цінності, що, як митрополит вважає, є дуже небезпечно. Взагалі, у той час багато журналістів, почали описувати цю подію, кожен по-своєму — одні були за те, щоб перенести Академію зі Львова до Одеси, інші казали, що це є абсурдно, оскільки на сьогоднішній день база, яка створена у Львові, для того, щоб курсанти могли одержувати добру підготовку є досить гарною і високою у матеріально-технічному забезпеченні. З іншого боку, західний регіон України завжди славився вмінням зберігати традиції, звичаї, українська мова тут широко застосовується у побуті і навчанні, і офіцери, які згодом будуть служити у різних частинах України, мають можливість саме тут пізнати якнайкраще духовність та культуру українського народу.

**Чи можете Ви сказати, що бачите уже свої плоди за десять років капелянства в Академії сухопутних військ?**

Я би сказав, що спочатку було важко побачити якісь зміни. Керівникам академії, військовим, які були виховані радянською системою, було дивно бачити представника Церкви на території військового закладу. Вони не знали у чому полягає суть співпраці між Церквою і армією. На

сьогоднішній день позитивним є те, що багато військовослужбовців, випускників нашої академії, колишніх курсантів, офіцерів є люди віруючі. Я би сказав, що навчання в академії їм дало не тільки ґрунтовні знання з військової підготовки, вони також стали духовно багатими. Вони навчилися молитись, дізнались про церковні традиції, свята та як їх святкувати. Саме навчання у Львові і контакт зі священником дали можливість більш-менш дізнатися про життя Церкви, багато курсантів почали активніше ходити до церкви. Читаємо це у їхніх листах, спогадах. Перебуваючи на службі чи то у Донецьку, чи у Криму, вони продовжують там у себе вдома ходити до церкви. У нас не було завдання зробити їх греко-католиками, чи фанатично віруючими. Ми старались показати, що вони завжди мають можливість вибрати собі церкву, до якої хочуть належати. Основним завданням нашим було навчити курсантів практикувати християнське життя, сповідувати християнські цінності.

**Скільки сьогодні студентів є в Академії і, взагалі, під опікою Центру Військового Капелянства?**

На сьогоднішній день навчається 1,000 студентів. А, взагалі, Центр Військового Капелянства Львівської Архиепархії має під своєю опікою понад 7 тисяч військово-службовців у Львівській області. Це і Прикордонні війська, і військові частини транспорту та зв'язку. Праця у групах, співбесіди на різну моральну тематику, Богослужіння, які є кожної неділі чи протягом тижня, молитва, сповідь для військовослужбовців і членів їхніх сімей, — все допомагає їх духовному формуванню.

Розмовляла М. Роздольська

**Для тих, хто хотів би підтримати діяльність капеланів Центру Військового Капелянства: Tax-deductible donation for the Chaplaincy program can be sent to the Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 West Chicago Avenue, Chicago, IL, 60622 with note: "for chaplaincy program".**

## Слово подяки

З великою любов'ю дарую Вам, дорогі читачі, це Різдвяне число "Сівача" – 121-е за одинадцять років моєї праці редактором української частини цього духовно-релігійного часопису. Праці, що стала для мене немов молитвою, у якій знаходила мир і правдиве задоволення. Тому найперша моя подяка Господеві за цю велику благодать Богу. Я дякую Вам, дорогі читачі, за той видимий і невидимий зв'язок, у якому ми перебували у слові і в душі.

Дякую Владиці Василеві Лостену, який запросив мене 1999 році до роботи у Стемфордській єпархії. За шість років праці під його керівництвом я здобула добрий досвід – ставити цілі і досягати їх. Дякую о. Івану Терлецькому, тодішньому пароху катедрі св. Володимира, який підтримав мене і щиро допомагав відкрити у 2000-му році школу українознавства у Стемфорді. Це була перша наша маленька спільнота, яка об'єднувала тоді 25 дітей та їх батьків у прагненні зберегти і вивчати рідну мову, традиції, поширювати українську культуру у суспільстві нашого нового місця поселення. У минулому році вже 100 діток були учнями цієї школи.

Дякую всім отцям Стемфордської єпархії, сестрам монахиням, з якими ми гарно співпрацювали задля висвітлення інформації про життя їхніх парафій, згромаджень. Особлива моя подяка Владиці Павлові Хомницькому, ЧСВВ. Саме завдяки його підтримці успішно діяв Закордонний відділ інформаційно-фінансового забезпечення Патріаршого Центру, який за дорученням Блаженнішого Патріарха Любомира Гузара, я очолила у 2006. Більш як 1,5 мільйонів доларів було зібрано по всій Америці тільки за 2007–2009 роки. У такий спосіб кожен з нас вніс свою цеглинку у побудову храму нашого єднання. Вписано в історію і створення Всеамериканської громадської організації "Нова Українська Хвиля" – об'єднання представників четвертої хвилі еміграції до зорганізованого життя на теренах США, початок якої було закладено зустріччю за "круглим столом" на тему: "Нова хвиля. Проблеми.

Перспективи розвитку" у 2006 році саме у Стемфорді при великій підтримці Владики Павла. Нині організація має свої осередки і представництво у 12-ох штатах Америки і виступає адвокатом трудових емігрантів, як у відносинах з Українською державою, так і з Американською. "Нова Українська Хвиля" стала ініціатором започаткування журналу "Голос діаспори", який поширюватиме кращий досвід діаспори в Україні, розповідатиме про формування її нового обличчя у різних країнах світу, нестиме мудре слово нашого Патріарха Любомира Гузара до українців в Україні і не в Україні суціль. І знову з Благословення Блаженнішого і Владики Павла я маю чудову нагоду працювати над втіленням цього, ще одного цікавого і, вірю, що дуже потрібного проекту. Потрібного для українського суспільства, щоб нести нові світоглядні орієнтири. Потрібного для діаспори, яка може і повинна якнайширше впливати на процеси, які відбуваються в Україні, і



почувати себе не відірваною гілкою, як цього би хотіли наші недруги, а важливою складовою єдиної української нації, здатної спільними зусиллями побудувати Демократичну, Незалежну Українську Державу.

Отож, я не прощаюся з Вами, а кажу: До зустрічі на сторінках нового духовно-просвітницького Всеукраїнського видання. Бажаю усім нашим читачам доброго здоров'я у Новому році, Веселих і Радісних Різдвяних свят у дружньому родинному колі. Сили і міцності духу, який переборює усі тимчасові труднощі і завжди завершується Божою благодаттю. Христос Раждається!

Мирослава Роздольська

### В українському посольстві при Апостольській столиці презентовано книгу Тараса Дзюбанського «Почитання Апостола Петра у Ватикані. Від простої могили до найвеличнішої базилики у світі»



Тарас Дзюбанський, колишній студент семінарії св. Василя, стипендіат Стемфордської єпархії у Римі презентує свою нову книгу.

„Бути проводирем для читача-паломника через двохтисячну історію розвитку культу святого апостола Петра у Ватикані”, за словами автора Тараса Дзюбанського, - основне завдання книги, презентованої у неділю 14 листопада в українському посольстві при Апостольській столиці. Книга-путівник до ватиканського некрополю видана за сприяння та під патронатом Посольства України у Ватикані.

Книга вийшла у світ під назвою „Почитання апостола Петра у Ватикані. Від простої могили до найвеличнішої базилики у світі” у видавництві „Дух і Літера”. Розпочинаючи урочисту частину її презентації, Надзвичайний і



Учасники презентації в українському посольстві в Римі. У центрі стоїть мама Тараса Дзюбанського.

Повноважний Посол України при Апостольській Столиці пані Тетяна Іжевська вказала на актуальність книги у зв'язку з розвитком паломницького руху з України до могили святого Петра у Римі.

Інформаційну довідку про мозаїки рівноапостольних Володимира і Ольги, розміщених у базилиці святого Петра, представив єпископ-емерит Василь Лостен із Стемфордської єпархії в США. За особистим сприянням та фінансування владика Василя Лостена ці мозаїчні медальйони у 1988 році було встановлено в одному з бічних престолів базилики святого Петра. Про значення книги для українського паломника розповів також п. Паоло Парротта, керівник ватиканського офісу археологічних розкопок. Про культ апостола Петра у візантійській літургійній традиції розповів о. Марко Семенген, віце-парох української парафії Сергія і Вакха в Римі. Своїми враженнями від паломництва до

ватиканського некрополя під керівництвом автора книги Тараса Дзюбанського поділився із гостями презентації проф. Григоріанського університету п. Лойд Бах. Із завершальним словом до присутніх звернувся також автор Тарас Дзюбанський, який розповів про ідею виникнення та написання книги, яка, за його словами, „окрім інформативного аспекту має за мету духовно підготувати паломника до могили верховного апостола Петра у Ватикані”.

Серед присутніх на презентації книги був також єпископ Володимир Ковбич, єпарх української католицької єпархії в Бразилії, протоархимандрит Василіанського Чину о. Василь Ковбич, викладачі та студенти папських університетів Риму та представники чернечих спільнот.

Довідка про книгу: Книга Тараса Дзюбанського „Почитання апостола Петра у Ватикані. Від простої могили



Тарас Дзюбанський, Повноважний Посол України при Апостольській Столиці п.Тетяна Іжевська та Владика Василь Лостен після презентації.

до найвеличнішої базилики у світі” пропонує читачеві здійснити мандрівку крізь двохтисячолітню товщу віків і 130 метрів «культурного шару» археологічних розкопок під всесвітньо відомою базилицю ап. Петра у Римі. У книзі розповідається про те, як розвивався культ святого апостола Петра у Ватикані. Автор, працюючи довгий час як екскурсовод по ватиканському некрополю, захоплює розповідає про історію розкопок у ХХ столітті справжньої могили апостола Петра, поєднуючи історичну довідку з духовним аспектом, адже адресує її, перш за все, паломникам з України.

Андрій СОЛЕЦЬКИЙ

## Приготування до Святвечора

До Різдва в Україні готувалися ще з літа. Під час жнив перший, а в деяких місцевостях – останній сніп збіжжя (жита або пшениці) залишали необмолоченим. До нього додавали також по кілька стеблин з інших злаків і перев'язували одним двома, а інколи трьома перевеслами. Цей сніп вносили до хати в навечір'я Різдва Христового.

Традиційні в наш час ялинки в хатах українців з'явилися переважно аж у першій половині ХХ ст. Спочатку їх підвішували до сволака і лише згодом почали ставити на підлогу. Прикрашали ялинку свічками, горішками, яблучками, медівниками або домашніми тістечками. На Лемківщині і в деяких районах Львівщини виготовляли так званих «павуків», що символізують павутиння, яке, за легендою, врятувало Христову родину від Іродових воїнів. Виготовляли павуків із соломи або із тонких дерев'яних прутиків чи з дроту, а у місцях з'єднання чіпляли квіти, свічечки або скляні ялинкові прикраси.

До свята мав бути наведений порядок і на подвір'ї, і в господі. Всі знаряддя повинні бути на своєму місці. Все, що було позичене, потрібно було повернути додому, але також і самому повернути позичене. До свят, за традицією, мали бути полагодженні і вози, і сани.

### Страви, приготовані на Вечерю

Для святкування Святвечора та Різдва випікали багато різновидів хліба, який мав різні назви та форми, залежно від місцевості, і випікався з різного борошна, міг бути прісним або скоромним (його під час вечері не споживали, а просто клали на столі). Різдвяний хліб був символом новонародженого Ісуса, і в деяких місцевостях до нього додавали трішки свяченої води.

Обов'язковим на святковому столі мав бути «книш» – кругла паляниця з малесеньким хлібенятком зверху – для душ померлих.

На Лемківщині й у Галичині посеред столу клали «струцлю» – плетенку, посипану маком, яку ще називали «кукелкою». На Поділлі випікали три обрядові хліби, які на Святвечір клали на столі один поверх іншого. Нижній (його називали «Хазяїном»), прісний, пекли з житнього борошна, другий (називався «Василь») – з пшеничного, верхній («Йордан»), менший також з пшеничного. «Хазяїна» розрізали і їли на перший день Різдва, «Василя» – на Новий рік, а «Йордан» – на Водохрестя.

Обов'язково пекли на свята калачі – круглі обрядові хліби з білого пшеничного борошна, замішані на молоці з додаванням яєць. З двох валків тіста скручували джгут, з якого формували коло з діркою всередині.

Обов'язково на столі мали бути пиріжки з різною начинкою –

## Таїнство Святої Вечері

Історія святкування навечір'я перед празником Христового Різдва сягає перших віків християнства. Навечір'я празника Різдва має окрему богослужбу, що зветься Великі, або Царські часи, які уклав Єрусалимський Патріарх Софроній, де в псалмах та читаннях пророків зі Старого Завіту зібрано основні пророцтва відносно обіцяного Месії. Зі святого Євангелія читають події, пов'язані з Христовим Різдом, а стихири оспівують воплощення Божого Сина, місце й обставини Різдва. Під час відправи Царських часів святе Євангеліє лежить на тетраподі як символ Христа, що вже прийшов і голосить нам Божу науку. Походження назви Царські часи пояснюється тим, що колись у Візантії на цій відправі завжди були присутні цісарі зі своїм двором. При кінці служби в їхню честь співали окремо многолітню. День надвечір'я завершує Пилипівський піст перед Різдом, тому цього дня є строгий піст.

капуство, горохом, сливами, вишнями, маком тощо. Бабусі роздавали їх онукам, і кожен мав запам'ятати з якою начинкою пиріжок. Казали, що коли дитина заблукає, варто згадати з якою начинкою пиріжок на Святвечір, і Господь зразу допоможе пригадати дорогу. Окремо, господині пекли хліб для пригощання худоби.

Для приготування страв набиралася досхідня вода, нею заливали пшеницю, сушені фрукти, і ставили в піч варити дві головні страви – кутю та узвар.



Між стравами Святої Вечері на першому місці стоїть кутя, або коливо.

Це варена пшениця з медом. Кутя з'явилася ще в дохристиянську добу. З тих часів вона зберегла символізм поминальної страви. Пшениця, як зерно, щороку оживає, тому є символом вічності, а мід – символ вічного щастя святих у небі. Варили кутю у спеціальному горщику, в якому нічого іншого не варилося, або купували щораз новий. У різних регіонах кутю готували по-різному і мала вона різну консистенцію – могла бути густою, або ж рідкою, як юшка. Узвар варився з сушених яблук, грушок, слив, вишень.

Окрім цих головних страв, господині ставили варити голубці, капуняк із пшоном і квасолею, затертий олією, який на Вінниччині та на Гуцульщині називали «шупеню», горох, борщ пісний з карасями, кашу гречану, пшоняну, вареники з капуствою, картоплею. Також смажили рибу, пекли млинці з кислого тіста (на Поділлі), варили страви з грибами. Голубці, як правило, робили із заквашеними головками капусти, і начинка у них була різною.

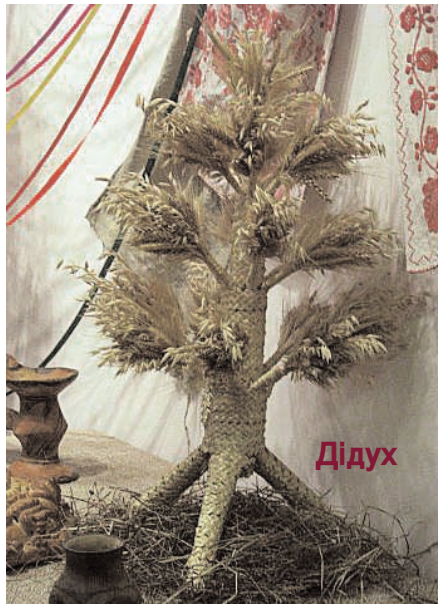
Поки господиня порається в хаті, господар приводить до порядку обійстя, напуває і годує худобу.

### Традиція внесення дідуха і приготування стола

Наступним кроком є традиція внесення дідуха. Господар, здійнявши шапку, перехрестившись, брав дідуха і в'язку

сіна, а син – дві в'язки. Сіно при цьому розтрушували, а батько приговорював: «Хай труситься сіно, хай годує худібку. Хай м'яко буде душечкам, хай м'яко буде Святому Дитяті та худібці на сіні лежати!».

Повільно і урочисто батько з сином підходили до хати і ставали перед порогом, де їх вже чекала господиня з книшем в руках. Входили в хату і батько говорив такі слова: «Святки йдуть!» „Святки прийшли!» – відказував



після батька син. «Шануємо і просимо дідуха й вас завітати до господи!» – відповідала мати. Так відбувалось на Східній Україні, а на Галичині газда (господар) промовляв такі слова: «Дай Боже, добрий вечір, ті свята упровадити, других дочекати в здоровлю, щастю до другого року, на многая літа». Опісля, сім'я заходила до хати, хрестилася, розстеляли в'язочку сіна на покутті й ставили на нього дідуха, другу в'язку сіна клали на стіл, а третю – під стіл. Під час того, як на підлогу стелили солому, діти під столом квокали: «Кво-кво – завтра Різдро». На стіл укладали сіно тонким шаром, господиня клала на чотири кути зілля і часник. Зверху стелили білий обрус, а поверх нього часто стелився другий. На святково застелений стіл клали хліб, і в ньому робили дірку, в яку вставляли високу воскову свічку. На Лемківщині і в Галичині свічку ставили в горня, наповнене ярим зерном, яке згодом підмішували до посівного зерна. Запалену свічку ніхто не мав права погасити весь вечір і старалися запалити так, щоб вона випадково не погасла, бо це не є доброю прикметою, бо віщувала смерть когось з родини. Після цього господар клав у сіно під столом сокиру, косу, серпа, частину рала, частину граблів – щоб добре оралося, жалосся, косилося та щоб було, що жати і косити в Новому році. Тільки опісля господар брав горщик з

кутею, а господиня з узваром. Вони урочисто несли їх на покуття.

Поки мати ставила страви на стіл, господар йшов у хлів годувати худобу шматочком хліба з застромленим у нього часником, посипаним сіллю, починаючи з найстаршої, закінчуючи наймолодшою. Символізм цього звичаю у тому, що худоба своїм диханням зігрівала новонародженого Ісуса. Потім вся родина ставала до спільної молитви. Спочатку моляться за померлих, а потім за всіх присутніх.

Після господар змішував ложку куті та всіх інших страв з борошном і знов йшов у хлів пригощати худобу, щоб й та могла приймати участь у святкуванні. Потім виходив на подвір'я, щоб запросити на вечерю всі праведні й не праведні душі, сонце й місяць. Запрошення повторював тричі. Не отримавши відповіді, голосно говорив: «Як не йдете, то щоб повіки віків не приходили». Господар, повернувшись до хати, зачиняв двері. Після цього вже ніхто з дорослих у цей вечір не міг виходити. На Прикарпатті збереглася ще досі традиція перед вечерею йти з кутею та свічкою на цвинтар і запрошувати померлих родичів на спільну трапезу.

### Різдвяна зірка

Коли на небі з'являлася перша зірка, аж тоді родина могла сідати до столу після дня суворого посту, під час якого ніхто не мав права їсти, окрім малих дітей, яким давали трішки вареної картоплі. Проте перед тим як сісти, кожен дмухав на місце на лаві, щоб була не придушена душа, які, вважалося, на Святвечір приходили до хати.

Починали вечерю з куті. Їли всі з спільних мисок і пили з одного кухля, що символізувало мир і злагоду в сім'ї впродовж року. Окремі тарілки і ложки ставили лише для покійних родичів, або того з родини, кого не було в цей вечір вдома. Несподіваний гість віщував щастя на цілий рік, тому йому старалися догодити. Також вважалося доброю прикметою запрошувати на вечерю одиноких, бездомних та убогих людей. Вечеряли довго і ніхто не мав права вставати, окрім господині, яка підносила страви. В кінці вечері батько, а за ним і вся родина вставали з-за столу та дякували Господові за прожитий рік і просили про долю на наступний.

Після вечері на столі залишали кутю, інші страви, ложки, бо вірили, що вночі померлі прийдуть ще раз на вечерю.

В центральній та східній частині України після Святвечора існував звичай носити вечерю дідуся і бабусі (якщо вони мешкали окремо), хрещеним батькам та добрим знайомим. «Нести вечерю» – то значить шанувати старійшину, ділити надію, долю, добро, згадувати померлих.

# The Ukrainian Museum and Library of Stamford

**CAROLERS AND CAROLING** by Curator Lubow Wolynetz

The Museum has an extensive collection of folk ceramics. Earthenware pieces decorated with incised designs, some sculpted, painted and glazed. Among them we have a contemporary sculpted clay piece depicting a group of carolers. The eleven figures are painted in very bright colors and glazed. The characters they depict are the traditional shepherds, the bag carrier, a soldier, kings, the ubiquitous devil, and an angel holding a thatched roof village house. Their faces are heavily masked with overdone, exaggerated features as if to hide the identity of the person. They carry a star; the shepherds have their staffs; the soldier, a lance; the bag carrier, a sack to collect goodies; and the devil, a pitched fork.



Carolers, such as depicted in the sculpture and a variety of other group combinations, traditionally, starting with Christmas and going on up to the Feast of Epiphany would go from house to house caroling, performing short skits, glorifying the master and mistress of the household, praising their hard work, generosity, and conveying good wishes.

Ukrainian carols have their origin in antiquity, as do many other traditions practiced at Christmas time. Ukrainian ritual poetry of this type had a direct bearing on the agrarian style of life the people led.

In the pre-Christian days Ukrainians celebrated winter solstice and sang special winter songs which are known to us as *shchedrivky* – well wishing and glorification songs. People believed that during certain auspicious

times – like the winter solstice–by performing certain rituals, singing and incanting they would be able to bring about good luck, prosperity, fertility for the coming year. But the well wishers could not be the next door neighbors; they had to be special emissaries from beyond; they had to be from the outer world; and by pretending they were believed to be the spirits of the ancestors who come down to earth at certain times of the year to help the living. For this reason carolers wore masks and dressed in outlandish costumes to underscore their otherworldliness. And although the carolers depicted characters from the Biblical story of the birth of Christ, the songs – the *shchedrivky*– they sang were the ancient winter well wishing

songs capable of bringing about good luck and prosperity. Many of these winter songs were Christianized by adding the phrase after each stanza “Oh may God give and let it be so” (Ой дай Боже!) Sometimes the content of the song would be Christianized, for example, in the original *shchedrivka* three guests are coming to visit the homestead – the sun, the moon, and the rain. In the Christianized version the three guests become Jesus Christ, St. Nicholas, and St. George.

Another example of a blend of pre-Christian and Christian elements can be seen in this *shchedrivka*: the ancestral spirits are getting ready to come down to earth to carol (any crossing of waters symbolizes crossing from one world to another):

*Let us buy boats, all made of real gold,  
All boats of gold and all oars of silver:  
Let us all sail to the blue sea,  
To the blue sea, to the golden gates,  
To sing and carol and make the world merry,  
Make the world merry, wish it good fortune,  
From this holyday til St. Basil's Feast.  
Oh genteel master and all ye mistresses,  
With your whole household and all your children,  
Good fortune and health to you with Christ's birth,  
With the birth of Christ and with Jesus himself!  
Oh may God give and let it be so!*  
The very popular carol “Carol of the Bells” is an ancient *shchedrivka*.

## ITEMS OF INTEREST BY FR. IVAN

1. In Austria the regulations of 1849 established a **Maturitätsprüfung** to verify each student's fulfillment of the goals of the *Gymnasium* education and to grant admission to the universities. This examination soon came to be known popularly as the **Matura**, a term still used in nearly all former lands of the monarchy. In principle, completing *Gymnasium* studies and passing a *Matura* administered by an accredited *Gymnasium* granted the student admission to any Austrian university. The *Matura* soon became a qualification for many civil service positions. In our Saturday Ukrainian Schools the students complete their comprehensive **Matura exams** to this day.

2. The Sisters Servants of Mary Immaculate in 1902 on the way to Canada stopped in New York City where the French Sisters of Mercy helped them. In this way they became the first Greek Catholic religious in the United States.

3. On August 17, 1914 the decree of the Congregation for the Propagation of the Faith **Cum Episcopo** of 1907 abrogated much of the debilitating requirements of 1907 decree **Ea Semper**. There are two interesting changes in the decree **Cum Episcopo**: The dispensations in inter-ritual marriages were to be sought from the bishop of the bride (*Section 4, Article 31*) and the residence of Bishop Ortynsky was to be New York while the Vicar General and Rector of the seminary were to reside in Philadelphia (*Section 1, Article 7*).



## Explore and Experience Our Past



### 60th Anniversary of the Establishment of the Yonkers Branch of CYM Celebrated

On Sunday, Dec. 5th, members of the Yonkers Branch of the Ukrainian American Youth Association (CYM) celebrated the 60th anniversary of its establishment at St. Michael the Archangel Ukrainian Catholic Church. A Hierarchical Divine Liturgy was celebrated by Bishop Paul Chomnycky, OSBM, Rev. Philip Weiner, pastor, and other clergy. CYM flags were blessed during the Divine Liturgy. Following the Liturgy, the youth presented a program depicting some of the events of the 60-year history of the Yonkers Branch of CYM. Below, Bishop Paul, Bishop-Emeritus Basil Losten and Fr. Philip are pictured with some of the performers.



### Santa Claus visits and Vertep performed at St. John the Baptist Parish in Syracuse, NY



On Sunday, December 12th, Santa Claus visited the children enrolled in the parish religious education program.

On the same day, the Holy Name Society and the Apostleship of Prayer sponsored their annual parish Christmas breakfast and the parish vertep made its first performance.



**Многая Літа!**

## PARISH UPDATE

### ASONIA, CT - ST. PETER & ST. PAUL PARISH

Your prayers are requested for the repose of the souls of +Helen Hylwa Zelinsky, who on Nov. 15th and +Melania Fedorko, who on Nov. 30th fell asleep in the Lord. May God grant them eternal peace! *Vichnaya Pamyat'!*

Our gratitude is expressed to parishioners who donated 53 bags of groceries and 4 frozen turkeys during our holiday food drive. These were delivered to Spooner House Food Bank to be distributed to the needy.

The annual parish luncheon with St. Nicholas was held on Sunday, Dec. 5th.

### BRIDGEPORT, CT - HOLY PROTECTION OF THE BVM PARISH

+Wolodymyra Jakymec was born to eternal life with God on Nov. 9th in the 85th year of her earthly life. Our prayers and sympathy are extended to her husband, Myhajlo and children, Ihor and Romanna. *Vichnaya Pamyat'!*

The Autumn Parish Dinner/Dance was held on Nov. 13th. It was a huge success. Our gratitude is extended to all those who worked to prepare for the event and to those who attended the event.

St. Nicholas visited the parish and distributed gifts to the parish children on Sunday, Dec. 5th.

Our prayers are extended for the health of Maria Bollonyj who was recently hospitalized.

### BUFFALO, NY - ST. NICHOLAS PARISH

The Parish Family extends its sympathy: to Oleg & Ioulia Sukhotskiy, the family of +Mykola Baryckyj, who fell asleep in the Lord on Nov. 13th; to Kataryna, the wife of +Basil Wilczynski, who fell asleep in the Lord on Nov. 20th; and to Maria, the wife of +Nicholas Sywak, who fell asleep in the Lord on Nov. 24th.

Father Procyk thanked everyone who helped with the parish's Annual Bazaar held on the weekend of November 13th and 14th. The event was a success.

On Sunday, Nov. 21st over 150 of the parish family and friends attended Divine Liturgy followed by a luncheon honoring and celebrating the 30th anniversary of ordination of our Pastor V. Rev. Marijan Procyk.

On Sunday, Dec. 19th our parish held its St. Nicholas Feast Day Dinner following noon Liturgy.

### LINDENHURST, NY - HOLY FAMILY PARISH

On Nov. 8th, former parishioner, at the age of 102, +Mary DeRonde fell asleep in the Lord in Texas. May her soul rest in peace and her memory be everlasting.

### LUDLOW, MA - SS. PETER & PAUL PARISH

The parish family has a tradition of having one collective Christmas greeting for the entire parish family. This parish card is signed in place of sending Christmas cards to fellow parishioners and the money that is saved is donated to the church.

### NEW HAVEN, CT - ST. MICHAEL PARISH

The following parishioners have recently fallen asleep in the Lord: +Roman Popel, +Mary "Mae" Samparo and +Nancy Jean Langer. *Vichnaya Pamyat'!*

Our best wishes are extended to Eli Laslo Weisz, son of Robert & Kirsten Weisz-Hickerson, who recently received the Sacraments of Baptism and Chrismation. May God bless Eli and his parents with many blessed years. *Na Mnohaya Lita!*

The Ukrainian National Women's League of America, Branch 108, is sponsoring its annual Christmas Bazaar: Sundays 12/12 & 12/19 from 10 a.m. to 1 p.m. and Saturday 12/18 from 10 a.m. to 1 p.m. Ukrainian items, Christmas gifts, kutia (wheat), and baked goods will be sold.

### NIAGARA FALLS, NY - PROTECTION OF THE BLESSED VIRGIN MARY PARISH

Mindful that November is the month of angels, we celebrated several angels among us. With congratulations and best wishes, *Mnohaya Litas* and Happy Birthdays were sung to Kelly Duncan (Nov. 8) and to Barbara Belkota (Nov. 15). Barb and her husband Don also celebrated their wedding anniversary on November 24 (37 years).

Continuing our anniversary celebration, the Holy Liturgy was offered for all the names in our 90th Anniversary Memorial Booklet on Saturday Nov. 13. This is the first of the monthly Liturgies that will be offered throughout this, our 90th year.

The church was beautifully decorated for Thanksgiving. Father thanked, and prayed God's blessings upon all who brought in the flowers, pumpkins, etc. The month ended on a positive note as we completed a small, but successful fund-raiser. Thank you to Presbytera Joanne, coordinator, and to all who purchased the Christmas wreaths.

### OZONE PARK, NY - ST. MARY PARISH

Your prayers are asked for the repose of the souls of the following parishioners, who recently fell asleep in the Lord: + Ida Bezko, 87; + Maria Topornyckyj, 90, on November 15th; and + Peter Dziki, 77, on November 24th. May our Lord receive their souls into His heavenly kingdom and grant them Eternal Rest.

### ROCHESTER, NY - ST. JOSAPHAT PARISH

Congratulations to Michael Richard Laudisi, son of Richard and Joanne Laudisi, who on Nov. 13th, and to Jonathan Henry Padgett, son of William and Jaimee (Dabrowny) Padgett, on Nov. 24th, received the Sacraments of Initiation. May they be blessed with health and salvation. God grant them many years!

+John Mendick was born to eternal life on Nov. 13th; +Iwanna Sydor was born to eternal life on Nov. 22nd; and +Antonia Beresivsky (mother of Daria Shaw) was born to eternal life with God on Nov. 24th. In blessed repose, grant, O Lord, eternal rest to your departed servants. *Vichnaya Pamyat'!*

The annual Christmas Dinner-Prospora will be held on Sunday January 9th in the school cafeteria.

### STATEN ISLAND, NY - HOLY TRINITY PARISH

Our sincere thanks are extended to Mr. Vasyl Karavanovych and his family for their generous donation of \$2500 to the parish. May God bless you richly for your generosity.

### SYRACUSE, NY - ST. JOHN THE BAPTIST PARISH

+John Melnick, 95, was born to eternal life on Oct. 12th. May his memory be eternal. *Vichnaya Pamyat'!*

An altar boy retreat was held on Sunday, Nov. 14th for current altar boys and those interested in serving.

Our gratitude is extended to the Holy Name Society whose generous donation paid for our parish Religious Education books.

Our congratulations and best wishes are extended to Mary Malenczuk who celebrated her 96th birthday on Nov. 10th. *Mnohaya Lita!*

### TERRYVILLE, CT - ST. MICHAEL PARISH

We extend our sincere thanks to Andrew and Helen Klimkoski who donated our beautiful centenary altar linens, to the two anonymous donors who donated the wine for our centenary banquet, to the anonymous donor who covered the cost of the flowers for the celebrations, to George and Joanne Tishon who donated the cost of the centenary cake, and to the anonymous donors who covered the cost of the electrical work in the parish hall. Thank you and God bless you.

### WATERVLIET, NY - ST. NICHOLAS PARISH

St. Nicholas visited the parish on Sunday, Dec. 5th. A parish social followed the visit.

## NEWS BRIEFS

### RELICS OF ST. ANDREW BROUGHT TO LVIV

(RISU) The relics of St. Andrew the First-called have been brought to Lviv from the Vatican. The relics stay in the Church of St. Andrew on the Soborna Square.

The relics were brought to Lviv by Bishop Irynei Bilyk, a canon of the Papal Basilica Saint Mary Major (Vatican). According to the senior priest of the Church of St. Apostle Andrew, Mykhailo Luchkiv, the relics will stay in the church permanently as of December 11th.

### PRESIDENT YANUKOVYCH INITIATES EVENT DEDICATED TO ST. NICHOLAS DAY

President Viktor Yanukovich has issued an order to ensure the holding of a national event, *With an Open Heart to Every Child*, dedicated to St. Nicholas Day. The text of this order was posted on the official presidential website on Tuesday, Dec. 14th.

According to the order, the president ordered Prime Minister Mykola Azarov to include cost estimates for the design and construction of a *Mansion of St. Nicholas* in the national budget for 2011. The mansion is to be built in the Hutsulshchyna National Nature Park, Ivano-Frankivsk region.

In addition, the heads of regional administrations have to submit, by December 15th, information about the number of children at boarding schools, foster families, and family-type children's homes, to ensure the purchase of presents for these children.

### HIS BEATITUDE LUBOMYR BLESSES FUTURE ANDREY SHEPTYTSKY SCHOOL

(sobornews.org) His Beatitude Lubomyr blessed the future Andrey Sheptytsky School, which is to open in September, 2012 in Kyiv. According to SoborNews, the presentation of the new school was held on November 30th at the Patriarchal Curia of the UGCC. His Beatitude Lubomyr, Metropolitan Joseph (Milian), and members of the school's work group took part in the presentation.

The founder of the school will be the Andrey Sheptytsky Education Foundation, which will be registered soon. The school will be the first, but not the only, project of the education foundation, says the head of the UGCC.

In 2012 the school plans to start with three elementary grades consisting all together of 60 students. According to the work group, one of the most difficult tasks will be finding a proper building. "This will be the first and so far the only school under the auspices of the UGCC in Kyiv. Children from different areas of the city will study at the school. Most likely, we will find a space on the Left Bank for the commute is easier," said work group member Lilia Grynevych.

According to the head of UGCC, it is important that the school offers a high-quality education. "I remember the good reputation that the Catholic school of St. Basil, in CT, in the United States. Its graduates are widely accepted in all colleges," says His Beatitude Lubomyr.

The patriarch said that the school should be accessible not only for the wealthy, but for talented children of all means. "Our school will be prestigious, not because of the parents of the children, but because of the level of education," explains work group member George Vakhel. Father Roman Nebozhuk says that scholarships will be offered but that they will be competitive.

In the future, as the institution develops and more grades are offered, the pupils will also come from other areas of Ukraine.

### PATRIARCH LUBOMYR: "I DID NOT COME TO KYIV, I HAVE RETURNED"

(Information Dept. UGCC) "Five years ago, in 2005, I did not come to Kyiv, I returned after 200 years," said ... Patriarch Lubomyr, in an interview to the Russian online religious resource Portal-Credo.Ru.

The head of the Church noted that when western Ukraine came under the Austro-Hungarian Empire after the Partition of Poland in the 18th century, the Greek Catholic Church was able to develop freely, while the church on the territory that came under the control of the Russia Empire, was slowly liquidated: "Since it was forbidden to choose a Greek Catholic Metropolitan at the beginning of 19th century, his residence was moved to Lviv," said Patriarch Lubomyr.

When asked where Greek Catholics in eastern and southern Ukraine come from, the head of the UGCC said that, in Soviet times, the people from Galicia who were exiled to Siberia were forbidden to return to Galicia and settled in the east. According to the Patriarch, "people came to work here because the income was good, ... and they entered universities here because they were not admitted into those of Galicia. People in Galicia escaped the control. Also, they married here. So many Greek Catholics came to different parts of Ukraine that we don't have an exact number, but we continue to find more and are surprised by their number," said the Patriarch.

The head of the UGCC also attributes the presence of Greek Catholics in eastern and southern regions to the deportation of villages from one area to another. As an example, he described how in the 1950's a few dozen villages were moved from the Ivano-Frankivsk region to the Mykolayiv region to make room for a military site.

When asked whether there are plans to construct new churches in the capital of Ukraine in addition to the Patriarchal Cathedral, Patriarch Lubomyr said that churches would be built where there are communities, but another such as the Patriarchal Cathedral was unlikely.

"The church here on the Left Bank of the Dnipro is special," the head of the church stressed. "It is not only a church for Kyiv. This church is the symbol of the unity of our Church. We live in every region of Ukraine, but we also live in western Europe, Canada, the United States, Brazil, Argentina and Australia. Many of our people are now in Italy, Greece, Portugal, and Spain."

The patriarch added that Ukrainian Greek Catholics from around the world have collected money for the construction of the church and, as such, it is for all them.

### MASS FOR VICTIMS OF ATTACK AGAINST CATHOLIC CATHEDRAL IN BAGHDAD

(Vatican Info Service) - At the initiative of the Syrian-Catholic Church in Rome, on November 25th, Cardinal Leonardo Sandri, Prefect of the Congregation for the Oriental Churches, celebrated a Mass in the Vatican Basilica in memory of the priests and faithful who died in an attack against their cathedral in the Iraqi capital of Baghdad on October 31st.

### EXCERPT FROM SYNOD OF BISHOPS FOR THE MIDDLE EAST IN OCTOBER

(SEIA Newsletter) - Reflecting the Catholic population of the region, 140 of the 185 voting members of the Synod of Bishops for the Middle East come from the Eastern Catholic churches, and several of them addressed the Synod Oct. 12. Not only did they ask for recognition of their rights, they also emphasized the work they need to do to strengthen the Christian identity of their faithful, preserve their heritage and end a sense of rivalry that can exist among Catholics of different rites. Bishop Vartan Waldir Boghossian, the Argentina-based bishop for Armenian Catholics in Latin America, used rather strong language to get across points made by other Eastern Catholic bishops, particularly regarding limits placed on Catholic Patriarchs when providing for their faithful who have emigrated from their traditional homelands.

The Eastern Catholic churches, while in full communion with the Pope, have their own canon law and disciplines, their own liturgies, spiritualities, histories and heritage. While they tend to be identified with one country or geographical region, many of them now find that the majority of their faithful live abroad, Bishop Boghossian said. And, he said, "of the 23 churches in their own right that make up the Catholic Church, only one - the Latin church - is not subject to this limitation" of the authority and power of the Patriarch and synod being confined to the churches' ancient geographical borders. . .



### Sister Metrophane Anne Uchacz, SSMI Falls Asleep in the Lord

Sister Metrophane Anne Uchacz, SSMI died in Mary Immaculate Hospital – Long Term Care, Mundare, AB, Canada on Wednesday, November 3, 2010, in her 93rd year and 75th year in Religious Life.

Anne (Sr. Metrophane) was born on June 23, 1918, in Ituna, SK. She was the 4th of 15 children. Her parents, emigrants from Ukraine, met in Canada and married in 1914.

Anne attended St. Ann's School in Ituna which was opened in the Sisters Servants of Mary Immaculate convent in 1920.

Anne entered the Novitiate in Mundare, AB in 1936 and Sr. Metrophane (her religious name) made first profession of vows in 1938, and her final profession in August, 1944.

In her 75 years as a Sister Servant, Sister Metrophane wholeheartedly served her religious community, church and people in Canada, USA and Mackwiller, France. She served ten years at the Sister Servant missions in the following American states: Missouri, New York and Pennsylvania, and taught summer catechism in North Dakota.

Since 2006, she resided at Mary Immaculate Hospital – Extended Care, Mundare, Canada.

Sister Metrophane loved working with the young, instructing them and the not so young in their religious and Ukrainian heritage: preparing countless children for First Holy Communion, animating Children of Mary and Altar Servers, teaching summer catechism and Ukrainian in rural parishes and at camps (mainly in Saskatchewan), serving as cantor and children's choir director, conducting Ukrainian School. **Vichnaya Pamyat'!**



### Rt. Rev. Mitred Archbishop John Lazar Fell Asleep in the Lord December 7th



Rt. Rev. Mitred Archbishop John Lazar fell asleep in the Lord on Tuesday, Dec. 7th at 12:15 pm.

Born on Sept. 26, 1918 in Scranton, PA, Father John studied for the priesthood at St. Josaphat Propagation of the Faith College in Rome, Italy and was ordained by Bishop Buchko on March 22, 1930 in Rome.

Returning to the United States, he came to Stamford, CT, where he served as Professor at St. Basil College from 1942-1943.

Fr. John served parishes in New Jersey, Missouri, Pennsylvania, New York (St. John the Baptist, Syracuse and St. Nicholas, Watervliet), Michigan, Nebraska and Illinois from 1943 until the present.

Two Funeral Divine Liturgies were celebrated for Fr. Lazar: the first at Our Lady of Perpetual Help Ukrainian Catholic Church in Dearborn Heights, MI, the last parish in which he served, on Monday Dec. 13th; and then at St. Vladimir Ukrainian Greek Catholic Church, Scranton, PA, his home parish, on Thursday, Dec. 16th. Rt. Rev. Mitred Archbishop John Lazar was interred at St. Catherine Cemetery, Moscow, PA.

*O God of spirits and of all flesh, You trampled death, You made the devil powerless, and You gave life to Your world.*

*Now, come O Lord, to the soul of Your servant, Fr. John, who has fallen asleep, grant rest in a place of light, a place of repose, and a place of tranquility, from which pain, sorrow and mourning have fled.*

*As the good and loving God, forgive every sin of thought, word or deed he has committed.*

*There is no one who will live and will not sin, for You alone are sinless. Your justice is everlasting justice and Your word is truth.*

**May his memory be eternal! Vichnaya Pamyat'!**

### NEW ICONOSTASIS BLESSED IN ST. ANDREW'S, HAMPTONBURGH, NY

On Sunday, November 14th the parish community of St. Andrew Ukrainian Catholic Church celebrated the 5th anniversary of its opening with the blessing of its new iconostasis. Bishop Emeritus Basil Losten had blessed the newly-constructed church, located on the grounds of Holy Spirit Cemetery in Campbell Hall, NY, in the autumn of 2005.



Since then, the parishioners, under the leadership of parish priest, Fr. Yaroslav Kostyk, have gathered funds for the decoration of the church interior, beginning with an iconostasis. The church serves as a place of pilgrimage, especially on the second Sunday of June each year, when the bishops, clergy and faithful gather to pray at the graves of their beloved deceased.

Immediately before the celebration of the Divine Liturgy, Bishop Paul blessed the iconostasis.

Besides the icons of Our Lord and the Theotokos, the iconostasis also incorporates the icon of the church's patron saint, St. Andrew, the First-Called, as well the icon of a contemporary martyr of the Ukrainian Catholic Church, Blessed Mykola Chametsky. Standing before the iconostasis are, from left to right: Rev. Bohdan Danylo, Bishop Paul, the iconographer, Mr. Petro Moroz, Rev. Yaroslav Kostyk and Rev. Marian Kostyk. **Многая Літа!**



**Вічна їм пам'ять!  
May their Memory Be eternal!**

### 77th ANNIVERSARY OF THE HOLODOMOR OBSERVED IN NEW YORK



Bishop Paul, Metropolitan Stefan and Archbishop Antony during Panakhyda

On the afternoon of Saturday, November 20 the Ukrainian community of greater New York gathered at St. Patrick's Cathedral in Manhattan for an hour of prayer and remembrance for the millions of innocent victims of the Holodomor terror/famine in Ukraine in 1932-33.

Leading the panakhyda memorial service were Metropolitan Stefan Soroka of the Ukrainian Catholic Church, Archbishop Antony of the Ukrainian Orthodox Church in the USA and Bishop Paul Chomnycky of the Ukrainian Catholic Eparchy of Stamford. The responses were beautifully and movingly sung by the Dumka Choir under the direction of Vasyl Hrechynsky. Among the speakers was United States Senator Charles E. Schumer of New York who spoke eloquently of this heinous act of genocide perpetrated by Moscow upon the Ukrainian people. May the memory of those who perished in the Holodomor be eternal! **Вічна їм пам'ять!**



### December 14th marked the 10th Anniversary of the Death of His Beatitude Cardinal Myroslav Ivan Lubachivsky



Cardinal Lubachivsky was appointed Co-Adjutor Major Archbishop of the Ukrainian Catholic Church on March 24, 1980. Following the death of His Beatitude, Cardinal Josyf Slipyj on Sept. 7, 1984, Lubachivsky assumed the position of Major Archbishop and on May 25, 1985 he was elevated to the rank of Cardinal. Cardinal Lubachivsky had the great distinction of leading our Church out of the catacombs in the Ukrainian homeland following the fall of the Soviet Union and the independence of Ukraine. One of his most unforgettable days as Major Archbishop was undoubtedly March 31, 1991 when, cheered by thousands of faithful lining the streets of L'viv, he returned to St. George Cathedral to reclaim the Metropolitan See that had been forcibly relinquished through the uncanonical and illegal Pseudo Sobor of 1946 which was orchestrated by the Soviet government in concert with the Russian Orthodox Church of the Moscow Patriarchate.

Stamford Eparchial  
Office of Religious Education

Rev. Albert Forlano  
Rev. Vasile Colopelnic

# FOOTSTEPS IN FAITH

phone: 203-324-7698

email: stamfordyouth@optonline.net

www.stamforddio.org/Catechesis.htm  
www.stamforddio.org/FamilyLife.htm

## Theophany - The Feast of the Baptism of Our Lord

### What Do We Read in the Gospel?

The story of the Baptism of Jesus is found all 4 of the Gospels: Matthew 3, Mark 1:1-9, Luke 3:21-22, and John 1:31-34.

John the Baptist, the cousin of Jesus and the one chosen by God to proclaim His coming, was preaching in the wilderness and was baptizing all who would respond to his message calling for repentance. As he was doing this, John was directing the people toward the one who would baptize them with the Holy Spirit (Matthew 3:11).

The Scriptures tell us that Jesus came from Galilee to John at the Jordan to be baptized by him. Initially, John would not do this, saying that Jesus should baptize him. Jesus said to John, "Let it be so now; for it is proper for us in this way to fulfill all righteousness (3:15). John consented and baptized Jesus.

When Jesus came up from the water, the heavens opened suddenly, and the Holy Spirit descended upon Him. The Bible records that the Spirit descended like a dove and alighted on him. When this happened, a voice came from heaven and said, "This is my Son, the Beloved, with whom I am well pleased." This was the voice of God the Father.



### What Do We See in the Icon?

We see John the Baptist, dressed in camel's hair with the appearance of someone who lives in the wilderness. His left hand (lower) is pointing to Christ. His right hand he is conducting the baptism.

Jesus is standing in the Jordan River, being baptized. His right hand is blessing the waters of the river. The Holy Spirit, in the form of a dove, is descending upon Him. A semicircle, at the top of the icon depicts the opening of the Heavens and the voice of the Father is heard saying, "This is my Son, the Beloved, with whom I am well pleased."

There are angels on the shore of the Jordan River praising Christ with thier heads bowed. They are prepared to receive Him as He comes out of the water.

### Theophany means 'a

revelation of God to the world'.

God appeared in all 3 Persons: as Jesus stands in the water, the Holy Spirit appears above Him in the form of a dove and the voice of God the Father was heard saying: "This is my Son, the Beloved, with whom I am well pleased."



It is our tradition to bless water on the Feast of Theophany. In Ukraine people would have a procession from the church to a nearby lake or river. In their procession they carried a cross and church banners. At the water, the men from the village cut blocks of ice out of the water and built a large ice cross and set near the water that was blessed.

During the Blessing of the *Great Blessing of Water*, a special 3-branched candlestick is plunged into the water, reminding us that through Christ's baptism, our sins are destroyed.

After the *Water Blessing*, even today, people fill a jar with some of the blessed water and take it home to be used during the coming year. This holy water is also used when the priest comes to bless our house at the beginning of the year.

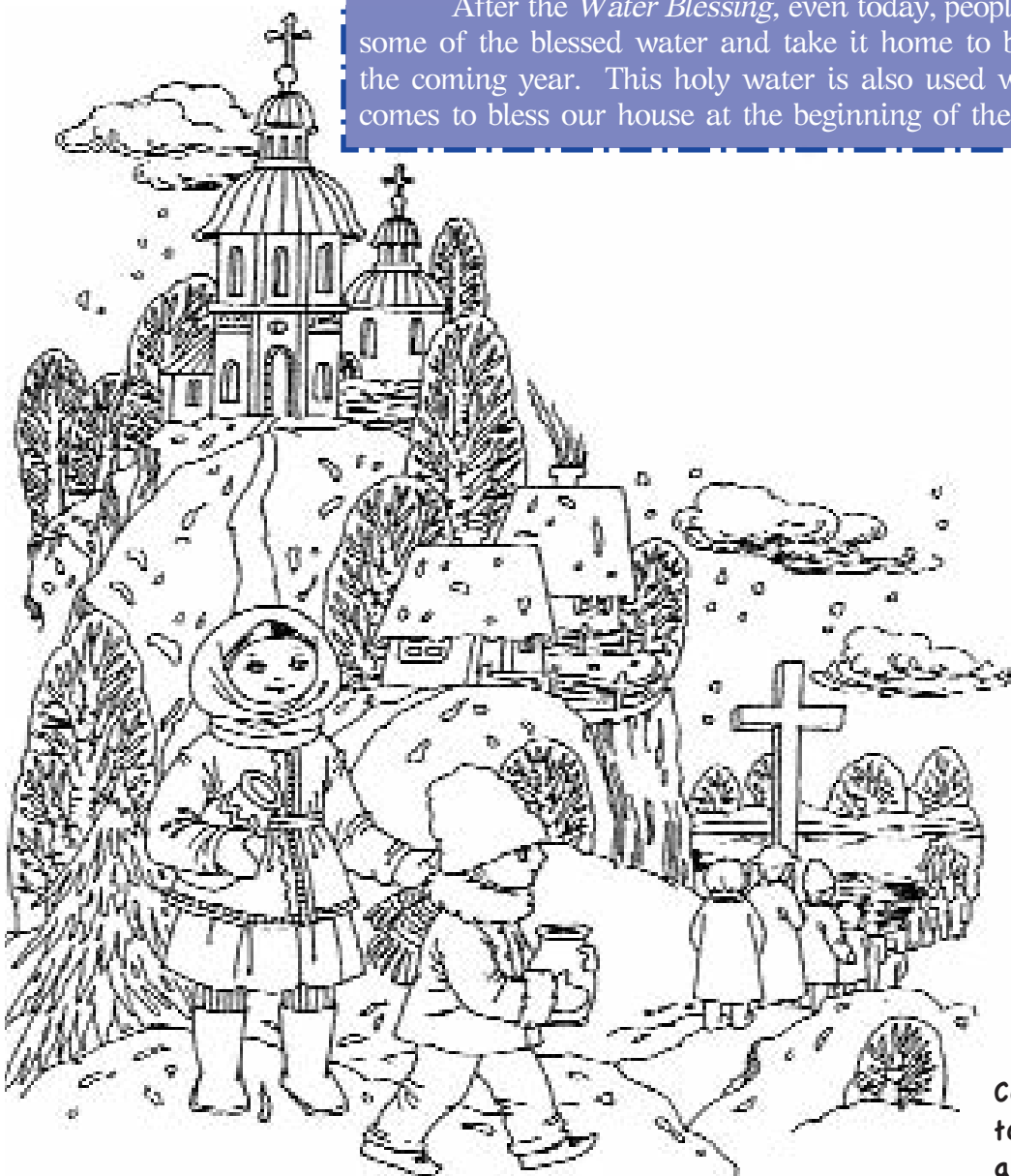
Epiphany (Theophany) is above all, the feast of baptism, not only of Jesus's baptism, but also of our own.

(*The Year of Grace of the Lord*, A Monk of the Eastern Church, p. 83.)

### Make an Ice Cross of Your Own in Your Home



You will need 11 ice cubes to create your ice cross and a tray on which to build your ice cross. Place the cubes in for form of a cross (see the drawing at the right). When the cross is created, use a spray bottle to spray cold water on the entire cross. Do not melt the cross, just spray with a little water. Then place the tray with the cross into the freezer for about 2 hours. The spray of water will act like glue to hold your cross together. When the cross is frozen, take it out and carefully stand it upright on a plate of small tray. You can use the ice cross as a centerpiece for the table during your Theophany dinner. If it is cold enough, the cross can be placed on your outdoor porch or patio as a decoration that reminds you of the holy water that was used at your own Baptism, when you too became a child of God. Remember that God also calls you His beloved child and is "well pleased" with you.



Color this picture of the procession from church to the river where the water will be blessed and then taken home.



## Spinning Modern Yarns

### The Miracle

Tess was a precocious eight-year old when she heard her Mom and Dad talking about her little brother, Andrew. All she knew was that he was very sick and they were completely out of money. They were moving to an apartment complex next month, because Daddy didn't have the money for the doctor bills and our house.

Only a very costly surgery could save him now and it was looking like there was no one to loan them the money.

She heard Daddy say to her tearful Mother with whispered desperation, "Only a miracle can save him now."

Tess went to her bedroom and pulled a glass jelly jar from its hiding place in the closet. She poured all the change out on the floor and counted it carefully. Three times, even. The total had to be exactly perfect. No chance here for mistakes.

Carefully placing the coins back in the jar and twisting on the cap, she slipped out the back door and made her way 6 blocks to Rexall's Drug Store with the big red Indian Chief sign above the door. She waited patiently for the pharmacist to give her some attention, but he was too busy at this moment. Tess twisted her feet to make a scuffing noise.

Nothing.

She cleared her throat with the most disgusting sound she could muster.

No good.

Finally she took a quarter from her jar and banged it on the glass counter. That did it!

"And what do you want?" the pharmacist asked in an annoyed tone of voice.

"I'm talking to my brother from Chicago whom I haven't seen in ages," he said without waiting for a reply to his question.

"Well, I want to talk to you about my brother," Tess answered back in the same annoyed tone. "He's really, really sick... and I want to buy a miracle."

"I beg your pardon?" said the pharmacist.

"His name is Andrew and he has something bad growing inside his head and my Daddy says only a miracle can save him now. So how much does a miracle cost?"

"We don't sell miracles here, little girl. I'm sorry but I can't help you," the pharmacist said, softening a little.

"Listen, I have the money to pay for it. If it isn't enough, I will get the rest. Just tell me how much it costs."

The pharmacist's brother was a well-dressed man. He stooped down and asked the little girl, "What kind of a miracle does your brother need?"

"I don't know," Tess replied with her eyes welling up. "I just know he's really sick and Mommy says he

needs an operation. But my Daddy can't pay for it, so I want to use my money.

"How much do you have?" asked the man from Chicago.

"One dollar and eleven cents," Tess answered barely audibly. "And it's all the money I have, but I can get some more if I need to."

"Well, what a coincidence," smiled the man. "A dollar and eleven cents—the exact price of a miracle for little brothers." He

took her money in one hand and with the other hand he grasped her mitten and said "Take me to where you live. I want to see your brother and meet your parents. Let's see if I have the kind of miracle you need."

That well-dressed man was Dr. Carlton Armstrong, a surgeon, specializing in neuro-surgery. The operation was completed without charge and it wasn't long until Andrew was home again and doing well. Mom and Dad were happily talking about the chain of events that had led them to this place. "That surgery," her

Mom whispered, "was a real miracle. I wonder how much it would have cost?"

Tess smiled. She knew exactly how much a miracle cost... one dollar and eleven cents... plus the faith of a little child.

~Anonymous Author

*Who of us has never pondered the idea of miracles? Do miracles really occur? Do they require a cost? Why do miracles happen to others and not to me?*

*Perhaps, when it comes to miracles, we expect the kinds of awesome wonders of which Christmas stories and movies are made. We expect an angel to show up and give us a message of love, or an old man who helps us with our needs and ends up being St. Nicholas, or talking animals, or even an unexpected snowfall.*

*Perhaps that is why we do not notice the miracles that surround us daily—the miracle of every single breath we take; the miracle of the sunrise and sunset; the miracle of the love of family and friends; the miracle of the laughter or of a tear shed in compassion for another; the miracle of a tiny Child born in a cave 2000 years ago to a poor young woman and her husband.*

*During this season of the Birth of the Child of Bethlehem, may we make an extra effort to become aware of the wondrous miracles of our daily lives. May we take time to notice the love that seems to fill our world, especially during these weeks and may we try to make a commitment to continue to notice that all of life itself is a miracle, a miracle that our Loving God chose to share with us.*

*May the Newborn Babe fill your hearts with the faith and trust of a child and fill our homes with the warmth and love that He alone can give.*

**Christ is Born! Glorify Him!**

*Sister Natalya, SSM*

*Merry Christmas*



## TYPICON CONTINUED FROM PAGE 20

**Monday, January 10 Postfeast of Theophany**  
Our Holy Father Gregory, Bishop of Nyssa; Our Venerable Father Dometian, Bishop of Melitene; and Our Venerable Father Marcian, Presbyter and Steward of the Great Church of Constantinople. Bright vestments. First Antiphon of the Feast; regular Third Antiphon with the refrain of the Second Antiphon of Theophany; Proper Entrance Hymn; Tropar of the Feast; GLORY/NOW: Kondak of the Feast. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of the Feast. Instead of "It is truly right..." take Immos of the Feast.

Scripture readings of the 29th Monday:

**Epistle:** Hebrews §308 [3:5-11; 17-19].

**Gospel:** Luke §102 [20:27-44].

**Tuesday, January 11 Postfeast of Theophany**  
Our Venerable Father Theodosius.

Bright vestments. First Antiphon of the Feast; regular Third Antiphon with the refrain of the Second Antiphon of Theophany; Proper Entrance Hymn; Tropar of the Feast; Tropar of the Saint GLORY: Kondak of the Saint; NOW: Kondak of the Feast. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of the Feast and the Saint. Instead of "It is truly right..." take Immos of the Feast.

Scripture readings of the Saint:

**Epistle:** 2 Corinthians §176 [4:6-15].

**Gospel:** Matthew §43 [11:27-30].

**Wednesday, January 12 Postfeast of Theophany**

The Holy Martyr Tatiana.

Bright vestments. Follow *Typikon* for Monday January 10.

Scripture readings of the 29th Wednesday:

**Epistle:** Hebrews §312 [5:11-6:8].

**Gospel:** Luke §104 [21:5-7; 10-11; 20-24].

**Thursday, January 13 Postfeast of Theophany**  
The Holy Martyrs Hermylas and Stratonikus.

Bright vestments. Follow *Typikon* for Monday January 10.

Scripture readings of the 29th Thursday:

**Epistle:** Hebrews §315 [7:1-6].

**Gospel:** Luke §107 [21:28-33].

**Friday, January 14**

**Leave-taking of Enlightenment**

Venerable Martyrs Slain at Sinai and Raitho; and the Commemoration of the Passing of Holy Equal-to-the-Apostles Nina, Enlightener of Georgia.

Bright vestments. Follow *Typikon* for Monday January 10.

Scripture readings of the 29th Friday:

**Epistle:** Hebrew §317 [7:18-25].

**Gospel:** Luke §108 [21:37-22:8].

**Saturday, January 15**

Our Venerable Father Paul of Thebes and John the Hut-Dweller.

Bright vestments. Weekday Service for Saturday.

Scripture readings of the 29th Saturday:

**Epistle:** Ephesians §Mid-220 [2:11-13].

**Gospel:** Luke §72 [13:18-29].

**Sunday, January 16**

Veneration of the Precious Chains of the Holy and All-Praiseworthy Apostle Peter.

Bright vestments. Tone 1. Matins Gospel I.

Resurrection Service in Tone 1.

Scripture readings of the 29th Sunday:

**Epistle:** Colossians §257 [3:4-11].

**Gospel:** Luke §85 [17-12-19].

**Monday, January 17**

Our Venerable and God-bearing Father Anthony the Great.

**Civil Holiday:** Martin Luther King Day.

Bright vestments. Service for January 17 (St. Anthony).

Scripture readings of St. Anthony:

**Epistle:** Hebrews §335 [13:17-21].

**Gospel:** Luke §24 [6:17-23].

**Tuesday, January 18**

Our Father Among the Saints Athanasius and Cyril, Archbishops of Alexandria.

Bright vestments. Weekday Service for Tuesday.

Scripture readings of the 30th Tuesday:

**Epistle:** Hebrews §321 [9:8-10; 15-23].

**Gospel:** Mark §34 [8:22-26].

**Wednesday, January 19**

Our Venerable Father Macarius, the Egyptian.

Bright vestments. Weekday Service for Wednesday.

Scripture readings of the 30th Wednesday:

**Epistle:** Hebrews §323 [10:1-18].

**Gospel:** Mark §36 [8:30-34].

**Thursday, January 20**

Our Venerable and God-bearing Father Euthymius the Great.

Bright vestments. Service for January 20.

Scripture readings from Common for a Venerable:

**Epistle:** Hebrews §335 [13:17-21].

**Gospel:** Luke §24 [6:17-23].

**Friday, January 21**

Our Venerable Father Maximus the Confessor, the Holy Martyr Neophyte; and the Holy Martyrs Eugene, Candidus, Valerian, and Aquilas.

Bright vestments. Weekday Service for Friday.

Scripture readings of the 30th Friday:

**Epistle:** Hebrews §327 [11:8; 11-16].

**Gospel:** Mark §41 [9:33-41].

**Saturday, January 22**

The Holy Apostle Timothy and the Holy Venerable Martyr Anastasius the Persian.

Bright vestments. Weekday Service for Saturday.

Scripture readings of the 30th Saturday:

**Epistle:** Ephesians §228 [5:1-8].

**Gospel:** Luke §74 [14:1-11].

**Sunday, January 23**

The Holy Hieromartyr Clement, Bishop of Ancyra; and the Holy Martyr Agathangel.

Bright vestments. Tone 2. Matins Gospel II.

Resurrection Service in Tone 2.

Scripture readings of the 30th Sunday:

**Epistle:** Colossians §258 [3:12-16].

**Gospel:** Luke §91 [18:18-27].

**Monday, January 24**

Our Venerable Mother Xenia the Roman; the Holy Martyrs of Pidlashia; Blessed Vincentius Lewoniuk and his companions.

Bright vestments. Weekday Service for Monday.

Scripture readings of the 31st Monday:

**Epistle:** Hebrews §329 [11:17-23; 27-31].

**Gospel:** Mark §42 [9:42-10:1].

**Tuesday, January 25**

**Our Father among the Saints, Gregory the Theologian, Archbishop of Constantinople.**

Bright vestments. Service for January 25.

Scripture readings for St. George:

**Epistle:** 1 Corinthians §151 [12:7-11] (St. Gregory).

**Gospel:** John §36 [10:9-16] (Holy Fathers).

**Wednesday, January 26**

Our Venerable Father Xenophon and his wife Mary.

Bright vestments. Weekday Service for Wednesday.

Scripture readings of the 31st Wednesday:

**Epistle:** James §50 [1:1-18].

**Gospel:** Mark §44 [10:11-16].

**Thursday, January 27**

**Transfer of the Precious Relics of Our Father among the Saints John Chrysostom.**

Bright vestments. Tropars for January 27; balance of the service from Common for a Hierarch.

Scripture readings for a Hierarch:

**Epistle:** Hebrew §318 [7:26-8:2].

**Gospel:** John §36 [10:9-16].

**Friday, January 28**

Our Venerable Father Ephrem the Syrian.

Bright vestments. Weekday Service for Friday.

Scripture readings of the 31st Friday:

**Epistle:** James §52 [2:1-13].

**Gospel:** Mark §46 [10: 23-32].

**Saturday, January 29**

Transfer of the Relics of the Hieromartyr Ignatius the God-bearer, Bishop of Antioch.

Bright vestments. Weekday Service for Saturday.

Scripture readings of the 31st Saturday:

**Epistle:** Colossians §31 [1:3-6].

**Gospel:** Luke §81 [16:10-15].

**Sunday, January 30**

**Three Holy Hierarchs, Basil the Great, Gregory the Theologian, and John Chrysostom;** and the Holy Hieromartyr Hippolytus.

Bright vestments. Tone 3. Matins Gospel III.

Resurrection Tropar; Tropar of the Saints;

GLORY: Kondak of the Saints; NOW: Resurrection Kondak. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of Sunday and the Saints.

Scripture readings of the 31st Sunday

**Epistle:** 1 Timothy §31 [1:15-17].

**Gospel:** Luke §93 [18: 35-43].

## TYPICON

December, 2010

**Sunday, December 26 Sunday after the Nativity**  
**SYNAXIS OF THE MOST HOLY THEOTOKOS; Commemoration of the Holy and Just Joseph, Spouse of the Holy Theotokos, King David; James. Brother of the Lord according to the Flesh;** and the Holy Hieromartyr Euthymius, Bishop of Sardis.

Bright vestments. Tone 6. Matins Gospel IX. Resurrection Tropar (Tone 6); Tropar of the Nativity; Tropar of the Saints; GLORY: Kondak of the Saints; NOW: Kondak of the Nativity. Prokimen of the Sunday and of the Saints; Alleluia Verses of the Saints; Communion Hymn of the Sunday and of the Saints. Festal Dismissal.

Scripture readings of the Sunday after the Nativity:  
**Epistle:** Galatians §200 [1:11-19].  
**Gospel:** Matthew §4 [2:13-23].

**Note:** When the feast of the Synaxis of the Most Holy Theotokos falls on the Sunday after the Nativity please follow Dolnytskyj *Typik* pp. 181-183.

**Note:** Bright vestments daily through January 19.

**Monday, December 27 Postfeast of the Nativity**  
 The Holy Apostle, Protomartyr Archdeacon Stephen; Our Venerable Father and Confessor Theodore the Branded.

Bright vestments. First Nativity Antiphon; Usual Third Antiphon with the refrain of the Second Nativity Antiphon "Save us, Son of God, born of a virgin..."; Tropar of St. Stephen; GLORY/NOW: Kondak of St. Stephen. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of St. Stephen. Instead of "It is Truly right..." take Imos of the Feast. Festal Dismissal.

Scripture readings of St. Stephen:  
**Epistle:** Acts §17 [6:8-15; 7:1-5 & 47-60].  
**Gospel:** Matthew §87 [21:33-42].

**Tuesday, December 28 Postfeast of the Nativity**  
 The Holy Twenty Thousand Martyrs burned in Nicomedia.

Bright vestments. First Nativity Antiphon; Usual Third Antiphon with the refrain of the Second Nativity Antiphon "Save us, Son of God, born of a virgin..."; Tropar of the Nativity; GLORY/NOW: Kondak of the Nativity. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of the Nativity. Instead of "It is Truly right..." take Imos of the Feast. Festal Dismissal.

Scripture readings of the 32nd Tuesday:  
**Epistle:** James §54 [3:1-10].  
**Gospel:** Mark §50 [11:11-23].

**Wednesday, December 29 Postfeast of the Nativity**  
 The Holy Fourteen Thousand Infants Slain for Christ's Sake in Bethlehem of Judea by Herod; and Our Venerable Father Marcellus, Hegumen of the Monastery of the Sleepless Ones.

Bright vestments. Follow Typikon for December 28. Scripture readings of the 32nd Wednesday:  
**Epistle:** James §55 [3:11-4:6].  
**Gospel:** Mark §51 [11:23-26].

**Thursday, December 30 Postfeast of the Nativity**  
 The Holy Virgin Martyr Anysia; and Our Venerable Father Zoticus, presbyter and friend of orphans.

Bright vestments. Follow Typikon for December 28. Scripture readings of the 32nd Thursday:  
**Epistle:** James §56 [4:7-5:9].  
**Gospel:** Mark §52 [11:27-33].

**Friday, December 31 Leave-taking of the Nativity**  
 Our Venerable Mother Melania the Roman.

**Note:** New Year's Eve  
 Bright vestments. Follow Typikon for December 28. Scripture readings of the 32nd Friday:  
**Epistle:** 1 Peter §58 [1:1-2; 10-12; 2:6-10].  
**Gospel:** Mark §53 [12:1-12].

## January, 2011

**Saturday, January 1 Saturday before the Enlightenment**

**THE CIRCUMCISION OF OUR LORD, GOD AND SAVIOR JESUS CHRIST; and Our Holy Father Basil the Great, Archbishop of Caesarea in Cappadocia.**

**Civil Holiday:** New Year's Day.  
 Liturgy of St. Basil the Great. Bright Vestments. Tropar of Circumcision; Tropar of St. Basil; GLORY: Kondak of St. Basil; NOW: Kondak of Circumcision.

Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of Circumcision and of St. Basil. Instead of "It is truly right..." take "In you O woman..."

Scripture readings for the Circumcision:  
**Epistle:** Colossians §254 [2:8-12].  
**Gospel:** Luke §6 [2:20-21; 40-52].

**Sunday, January 2 Sunday before the Enlightenment**  
**Prefeast of Theophany.**

Our Holy Father Sylvester, Pope of Rome. Bright vestments. Tone 7. Matins Gospel X. Resurrection Tropar (Tone 7); Tropar of Prefest; GLORY: Resurrection Kondak; NOW: Kondak of Prefest. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of Sunday.

Scripture readings of the Sunday before Theophany:  
**Epistle:** 2 Timothy §298 [4:5-8].  
**Gospel:** Mark §1 [1:1-8].

**Monday, January 3 Prefeast of Theophany**

The Holy Prophet Malachi; and the Holy Martyr Gordius. Bright vestments. Tropar of Prefeast; GLORY/NOW: Kondak of Prefeast. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of Monday.

Scripture readings of the 28th Monday:  
**Epistle:** 2 Timothy §294 [2:20-26].  
**Gospel:** Luke §97 [19:37-44].

**Tuesday, January 4 Prefeast of Theophany**

The Synaxis of the Seventy Holy Apostles; and Our Venerable Father Theoktistus, Hegumen of Cucume Monastery in Sicily.

Bright vestments. Tropar of Prefeast; GLORY/NOW: Kondak of Prefeast. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of Tuesday.

Scripture readings of the 28th Tuesday:  
**Epistle:** 2 Timothy §297 [3:16-4:4].  
**Gospel:** Luke §98 [19:45-48].

**Wednesday, January 5 Vigil of Theophany**

The Holy Martyr Theopemptus, Bishop of Nicomedia and Theonas; and Our Venerable Mother Syncretica of Alexandria.

**Note:** Today is a day of fasting (meat may not be eaten; however, eggs and dairy products are permitted).

**Early in the morning:** Dark vestments. Royal Hours are celebrated.

**In the afternoon:** Vespers with the Liturgy of St. Basil the Great; instead of "It is truly right" take "In you, O woman full of grace..."

Scripture readings for the Vigil of Theophany:  
**Epistle:** 1 Corinthians §143 [9:19-27].  
**Gospel:** Luke §9 [2:1-18].

**After the Ambo Prayer:** Great Blessing of Water.  
**In the evening:** Great Compline with Lita.

**Thursday, January 6**

**THE HOLY THEOPHANY OF OUR LORD AND GOD AND SAVIOR JESUS CHRIST.**

**Note:** Holy Day of obligation  
 Bright vestments. Festal Service for Theophany, including proper Antiphons, Entrance Hymn and Imos. Instead of Trisagion – "All those who have been baptized..." Dismissal of the Feast.

Scripture readings for Theophany:

**Epistle:** Titus §302 [2:11-14; 3:4-7].  
**Gospel:** Matthew §6 [3:13-17].

**After the Ambo Prayer:** Great Blessing of Water.

**Friday, January 7 Postfeast of Theophany**

**The Synaxis of the Holy and Glorious Prophet, Forerunner and Baptizer John.**

Bright vestments. First Antiphon of the Feast; regular Third Antiphon with the refrain of the Second Antiphon of Theophany; Proper Entrance Hymn; Tropar of the Feast; Tropar of Saint John the Baptist; GLORY: Kondak of Saint John the Baptist; NOW: Kondak of the Feast. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of the Saint. Instead of "It is truly right..." take Imos of the Feast.

Scripture readings of St. John the Baptist:

**Epistle:** Acts §42 [19:1-8].  
**Gospel:** John §3 [1:29-34].

**Saturday, January 8 Saturday after the Enlightenment**  
**Postfeast of Theophany.**

Our Venerable Father George the Chozebite; Our Venerable Mother Domnica; and the Holy Confessor Emilian.

Bright vestments. First Antiphon of the Feast; regular Third Antiphon with the refrain of the Second Antiphon

of Theophany; Proper Entrance Hymn; Tropar of the Feast; GLORY/NOW: Kondak of the Feast. Prokimen, Alleluia Verses and Communion Hymn of the Feast. Instead of "It is truly right..." take Imos of the Feast. Scripture readings for the Saturday after the Enlightenment:

**Epistle:** Ephesians §233 [6:10-17].  
**Gospel:** Matthew §7 [4:1-11].

**Sunday, January 9 Sunday after the Enlightenment**  
**Postfeast of Theophany.**

The Holy Martyr Polyuctus of Melitene in Armenia.

Bright vestments. Tone 8. Matins Gospel XI. Sunday Antiphons. Resurrection Tropar (Tone 8); Tropar of the Feast; GLORY: Sunday Kondak; NOW: Kondak of the Feast. Prokimen, Alleluia Verses, and Communion Hymn of Sunday after Theophany.

Scripture readings for the Sunday after the Enlightenment:

**Epistle:** Ephesians §Mid-225 [4:7-13].  
**Gospel:** Matthew §8 [4:12-17].

**TYPICON CONTINUED ON PAGE 19**

## REMEMBER OUR DECEASED PRIESTS AND RELIGIOUS DECEMBER

December 26, 1935  
 +Father Andrij Havryshchak  
 December 26, 2002  
 +Father Michael Bobersky  
 December 27, 1950  
 +Father Stephen Reshetylo, OSBM  
 December 28, 1955  
 +Sister Elizabeth Zubkiw, OSBM  
 December 28, 1981  
 +Father Vladimir Pellich  
 December 28, 1988  
 +Father Bohdan Canon Izak  
 December 29, 1959  
 +Father John Pidzarko  
 December 29, 1966  
 +Father Leo Pelensky  
 December 30, 1917  
 +Father John Zaklinsky  
 December 30, 1921  
 +Sister Theresa Lenchuk, OSBM  
 December 30, 1975  
 +Father Michael Skorodinsky  
 December 30, 1990  
 +Sister Euphrosyne Gewetchak, OSBM  
 December 31, 1945  
 +Father Basil Berecz

## JANUARY

January 1, 1916  
 +Father Stephen Makar  
 January 3, 1970  
 +Father Waldemir Dowhovich  
 January 3, 1980  
 +Father Stephen Hotra  
 January 4, 1953  
 +Father Emilian Korduba  
 January 4, 1993  
 +Father Volodymyr Karmazyn  
 January 4, 1997  
 +Father Emilian Nakonechny  
 January 4, 2004  
 +Father Nestor Pedeslesky  
 January 4, 2007  
 +Archpriest Ihor G. Pelensky  
 January 5, 1938  
 +Father Alexander Pyk  
 January 5, 1964  
 +Father Joseph Badan  
 January 5, 1966  
 +Father Oleksij Kobryn  
 January 5, 1969  
 +Father Bohdan Osidach  
 January 5, 1990  
 +Mitred Basil Holowinsky  
 January 6, 1961  
 +Archbishop Constantine Bohachevsky  
 January 6, 1969  
 +Sister Nicholas Timochko, OSBM  
 January 7, 1954  
 +Father Michael Oleksiw  
 January 7, 1963  
 +Mother Paphnutia Timochko, OSBM  
 January 8, 1911  
 +Father Nicholas Stefanowych  
 January 8, 1994  
 +Father Nestor Fecica, OSBM  
 January 9, 1950  
 +Father Michael Prodan  
 January 9, 1986  
 +Father Sebastian Shewchuk, OSBM  
 January 11, 1973  
 +Mother Eusebia Bilas, OSBM  
 January 11, 1976  
 +Sister Helen Yuhasek, OSBM  
 January 11, 2002  
 +Sister Joan Marie Magrel, SSMI  
 January 12, 1994  
 +Sister Kathryn Zuern, SSMI  
 January 12, 2001  
 +Sister Marion Pauline Zerebesky, SSMI  
 January 13, 1930  
 +Father Cyril Pyrozok  
 January 13, 1934  
 +Father Stephen Maciurak  
 January 14, 1951  
 +Father Michael Kuziw  
 January 14, 1960  
 +Father John Theodorovich  
 January 15, 1960  
 +Father Marian Horishny, OSBM  
 January 15, 1984  
 +Sister Boniface Sloboda, SSMI  
 January 16, 1982  
 +Archpriest Basil Ostas  
 January 16, 2003  
 +Sister Elias Agatha Popik, SSMI  
 January 17, 1932  
 +Father Joseph Pelechovych  
 January 17, 1944  
 +Father Alexander Prystay  
 January 17, 1977  
 +Sister Anisia Oleksiak, OSBM  
 January 18, 1978  
 +Father Wolodymyr Roszko  
 January 19, 1931  
 +Sister Leonida Kulchitzki, OSBM  
 January 20, 1935  
 +Father Michael Guryansky  
 January 20, 1955  
 +Father Stephen Mochnacky  
 January 20, 2000  
 +Father Ostap Oryshkewych  
 January 21, 1957  
 +Father Michael Martyniuk  
 January 21, 1988  
 +Father Sylvester Salamon  
 January 21, 2005  
 +Sister Rosalie Olga Kich, SSMI  
 January 22, 1949  
 +Father Paul Procko  
 January 22, 1959  
 +Sister Joan Bolochovecka, OSBM  
 January 22, 1999  
 +Father Ihor Stets  
 January 24, 1970  
 †Sister Makaria Hanczar, OSBM  
 January 24, 2001  
 †Sister Rose Olisky, SSMI  
 January 24, 2002  
 †Sister M. Vera Shabatura, OSBM  
 January 25, 1903  
 †Father Anthony Bonchewsky  
 January 25, 1964  
 †Mother Andrea Bosa, OSBM  
 January 26, 1953  
 †Father Luke Saluk  
 January 27, 1949  
 †Mother Clementia Yakimovich, OSBM  
 January 27, 1996  
 †Sister John Paskevich, SSMI  
 January 27, 1998  
 †Sister Mary Jerome Roman, OSBM  
 January 28, 1939  
 †Father Alex Pawlak  
 January 28, 1949  
 †Father Nicholas Pidhorecky  
 January 28, 1990  
 †Archpriest Taras Canon Durbak  
 January 28, 2002  
 †Sister Raphael Mary Saraka, SSMI  
 January 29, 1947  
 †Father Gregory Cmaylo  
 January 29, 2006  
 †Father Hilary John Benedik, OSBM  
 January 30, 1950  
 †Father John Suchowsky  
 January 30, 1964  
 †Father Alexander Luciw  
 January 30, 1971  
 †Father Nicholas Kohut, OSBM

PLEASE REMEMBER TO PRAY DAILY FOR VOCATIONS